

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΤΟΣ Ζ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 |

1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1958

| ΑΡΙΘ. 5

Ο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΗΣ Μ. ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Ἡ παροῦσα μορφή τῆς συλλογῆς τοῦ λειτουργικοῦ ὕλικου τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὴν ὁποίαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν διατρέχομεν, ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα μακρῶς ἐξελίξεως, ποῦ ἔγινε ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν μέχρι τοῦ τέλους τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη δὲν ἔγινε εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε, ἀλλ' εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κατὰ διαδοχικὰ στάδια καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς σχεδίου διαμορφώσεως τοῦ περιεχομένου τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, παρὰ τὴν μορφολογικὴν ποικιλίαν τοῦ ὕλικου αὐτῆς, ἀποτελεῖ μίαν ὀργανικὴν σύνθεσιν καὶ ὁλότητα, ποῦ ἐμψυχοῦται ἀπὸ ἓν σχέδιον, ἀπὸ ἓνα σκοπὸν, ἀπὸ μίαν θεμελιώδη καὶ ἰθύνουσαν ἰδέαν.

Ἡ ἰθύνουσα ἰδέα αὕτη, ποῦ ἀποτελεῖ τὴν ρίζαν καὶ τὸν κεντρικὸν πυρῆνα καὶ κορμὸν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, εἶναι ἡ ἰδέα τῆς δεούσης προπαρασκευῆς πρὸς ἄξιον ἑορτασμὸν τοῦ σταυρωσίου καὶ τοῦ ἀναστασίου Πάσχα καὶ πρὸς ἀξίαν συμμετοχὴν εἰς τὸν καθ' ὅλου μυστικὸν βίον τοῦ Χριστοῦ δι' ἀληθοῦς νηστείας καὶ ἀσκήσεως, ὡς καὶ δι' ἀξίας συγχῆς προσελεύσεως εἰς τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Ὁ πρῶτος θεμέλιος λίθος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ὑπῆρξεν ἡ νηστεία τοῦ Πάσχα ἢ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ἡ ὁποία ἀνάγει τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀποστολικούς χρόνους. Βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον συνυφάνθησαν μετὰ τῆς νηστείας ἐκείνης καὶ ἄλλα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐμψυχοῦνται ἀπὸ ἐκείνην καὶ ὀδηγοῦν πρὸς αὐτήν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ νηστεία ἐν πρώτοις τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς εἶναι ἡ περαιτέρω διεύρυνσις καὶ ἐπέκτασις τῆς ἀρχαίας νηστείας τῆς Μ. Ἑβδομάδος. Ἡ διεύρυνσις αὕτη ἔγινε διὰ τὴν ἀρτιωτέραν καὶ πληρεστέραν προπαρασκευὴν πρὸς ἄξιον ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα.

Ἐπειτα αἱ μῆμαι τῶν ἡμερῶν τῆς Μ. Ἑβδομάδος, ὡς καὶ τῶν Σαββάτων καὶ Κυριακῶν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, δὲν ἔχουν

μόνον σχέσιν πρὸς γεγονότα, πού συνδέονται ἱστορικῶς πρὸς τὴν περίοδον τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, ἀλλὰ συντελοῦν τὰ μέγιστα εἰς τὴν προπαρασκευὴν ταύτην. Αἱ μνημαὶ αὗται συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως κατευθύνουν τὸν νοῦν, τὴν καρδίαν καὶ τὴν βούλησίν μας πρὸς τὸ σταυρώσιμον καὶ ἀναστάσιμον Πάσχα.

Αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐξ ἄλλου εἰς τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἑβδομάδες τῆς περιόδου τῶν Ἀπόκρεω ἔχουν ἐπίσης ὀργανικὸν σύνδεσμον πρὸς τὴν Ἀγίαν Τεσσαρακοστὴν, διότι μᾶς προπαρασκευάζουν πρὸς ἀξίαν ὑποδοχὴν ταύτης.

Ἐπειτα ἡ κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν συγκέντρωσις τῶν μνημῶν τῶν ἁγίων τοῦ κινητοῦ κύκλου εἰς τὰ Σάββατα καὶ τὰς Κυριακάς ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἔθος, κατὰ τὸ ὁποῖον, ἐὰν γνωστὴ μνήμη ἁγίου ἐπιπτεν εἰς τὴν καθημερινὴν ἡμέραν τῆς Τεσσαρακοστῆς, δὲν ἐπετρέπετο ὁ ἑορτασμὸς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Κατὰ τὴν ἐν Λαοδικεῖα σύνοδον, «οὐ δεῖ ἐν τῇ Τεσσαρακοστῇ μαρτύρων γενέθλια ἐπιτελεῖν, ἀλλὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων μνήμας ποιεῖν ἐν Σαββάτοις καὶ Κυριακαῖς» (Κανὼν 51). Ἐπίσης ἡ ἰδίᾳ σύνοδος καθορίζει, ὅτι κατὰ τὴν Τεσσαρακοστὴν λειτουργία δύναται νὰ τελεσθῇ μόνον («ἐν Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ»). Εἰς τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὡς καὶ εἰς τὴν συνήθειαν τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν νὰ κοινωοῦν συχνότερον τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ὀφείλεται ἡ δημιουργία τῆς Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων, τὴν ὁποίαν μερικοὶ κώδικες χαρακτηρίζουν ὡς τὴν «θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς».

*

Ἐκ τούτου καθίσταται φανερόν, ὅτι ὁ μέγας λειτουργικὸς πλοῦτος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς οὐδόλως διαταράσσει τὴν ἐνότητα αὐτῆς. Ἡ ποικιλία τῶν λειτουργικῶν στοιχείων αὐτῆς ὁμοιάζει πρὸς τὴν ποικιλίαν τῶν ἤχων καὶ μελωδιῶν, πού καθιστοῦν πλέον ἑλκυστικὴν μίαν ἐνιαίαν συμφωνίαν. Ἡ Μ. Τεσσαρακοστὴ εἶναι τρόπον τινὰ μία τοιαύτη ἐνιαία συμφωνία, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ θεμελιώδης τόνος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους συναποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἦχον τῶν πενθίμων κωδῶνων τῆς Μ. Παρασκευῆς καὶ ἀπὸ τὸν ἦχον τῶν πασχαλινῶν κωδῶνων τῆς Ἀναστάσεως. Καὶ ὁ ἦχος αὐτὸς καλεῖ ἡμᾶς πρὸς καθαρμὸν καὶ ἀξίαν ὑποδοχὴν τῆς ἀλαμπρᾶς καὶ κοσμοχαρμοσύνου τοῦ Πάσχα...φωσφόρου ἡμέρας».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ. Θ.

Καθηγητὴς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

**ΕΚΕΙ ΕΙΣ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ
ΟΠΟΥ ΑΝΕΣΤΗΛΩΘΗΣΑΝ ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ
ΚΑΙ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝ. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ**

**ΑΝΑΛΛΟΙΩΤΗ Η ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ**

Η ΟΛΟΝΥΚΤΙΟΣ ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ
ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΩΝ ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ

Ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς Ὁρθοδοξίας — ἡ πρώτη Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν — φέρνει τὴν σκέψιν μας καὶ πάλιν εἰς τὸ παλαιὸν Βυζάντιον. Ἡ ἱστορία τῆς ἡμέρας αὐτῆς εἶναι τόσο συνδεδεμένη μὲ μιὰ σελίδα τῆς ἱστορίας τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων, ὥστε νὰ τὴν ξεδιπλώνομε μ' εὐλάβεια καὶ νὰ τὴν ξαναζοῦμε νοερῶς, γυρίζοντας πίσω στὸν ἕνατο αἰῶνα μετὰ Χριστόν.

Εἶναι τὸ 842. Βασίλισσα τοῦ Βυζαντίου ἦταν ἡ εὐσεβῆς Θεοδώρα, κηδεμονεύοντας τὸν ἀνήλικον ἀκόμη αὐτοκράτορα Μιχαὴλ τὸν διάδοχον τοῦ Θεοφίλου. Ἡ πρωτεύουσα τῆς μεγάλης χριστιανικῆς αὐτοκρατορίας βρισκόταν ἀκόμη σὲ ἀναταραχῆ. Ἕνας ἀγῶνας σκληρὸς εἶχε κηρυχθῆ ἀπὸ χρόνων πολλῶν ἐναντίον τῆς προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ὀπαδῶν τῆς εἰκονολατρίας. Σκληρὸς διώκτης τῶν εἰκονολατρῶν ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἀπὸ ὅλες τὶς ἐκκλησίες εἶχαν ἀφαιρεθῆ αἱ εἰκόνες καὶ εἶχαν κλεισθῆ τὰ περισσότερα μοναστήρια, εἰς τὰ ὅποια οἱ μοναχοὶ ἔμεναν πιστοὶ στὶς παραδόσεις τῆς εἰκονολατρίας. Εἰς τὸν ἱστορικὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, ὁ εἰκονομάχος πατριάρχης Ἰωάννης ὁ ΣΤ', κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ αὐτοκράτορος, συνεκάλεσε Σύνοδον ποὺ ἀνεθεμάτισε τοὺς λατρεύοντας τὰς εἰκόνας καὶ ἀπηγόρευσε τὴν προσκύνησιν καὶ ἀνάρτησιν αὐτῶν.

Μέσα στὰ ἀνάκτορα ὡς τόσο ὑπῆρξαν εὐλαβεῖς προσκυνητὲς τῶν θείων εἰκόνων, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴν παράβασιν τῶν σκληρῶν διαταγῶν τοῦ εἰκονομάχου αὐτοκράτορα καὶ τὶς συνέπειες αὐτῆς. Καὶ πρώτη ἡ Θεοδώρα, ἡ εὐσεβῆς Αὐγούστα, δὲν ὑπετάχθη στὶς διαταγὰς τοῦ σεπτοῦ της συζύγου. Μιὰ ἀπὸ τὶς κύριες σκέψεις της ἦταν ἡ ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων καὶ ἡ διώξις τῶν εἰκονομάχων. Ἔτσι, μόλις ἀπέθανεν ὁ αὐτοκράτωρ Θεόφιλος καὶ ἀνέλαβεν ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα τὴν βασιλείαν, κηδεμὸν τοῦ ἀνήλικου υἱοῦ της, ἡ πρώτη ἐνέργειά της ἦταν ἡ ἐπαναφορὰ τῶν εἰκόνων. Ἡ ἐνέργειά της αὐτὴ ἀποτέλεσε χτύπημα σκληρὸ καὶ ριστικὸ κατὰ τῶν εἰκονομάχων. Συνῆλθε τότε τὸ 842 οἱ-

κουμενική Σύνοδος στήν πρωτεύουσα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, πού ἀνεγνώρισε πανηγυρικῶς καί ἐπεκύρωσε τίς ἀποφάσεις τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Νικαίας.

Ἡ Οἰκουμενική αὐτή Σύνοδος ἀνεθεμάτιζε τοὺς εἰκονομάχους, ἐκήρυττε ἐκπτώτους τὸν Πατριάρχην Ἰωάννην τὸν ΣΤ' καί πλῆθος ἄλλων ἐπισκόπων, ἀναδεικνύοντας Πατριάρχη τὸν Μεθόδιο καί ἐπισκόπους ἐκλεκτοὺς κληρικοὺς ἐκ τῶν μοναχικῶν ταγμάτων. Αὐτὴ ἡ ἐπικύρωσις τῶν ἀποφάσεων ἔγινε διὰ πομπῶδους τελετῆς τὴν πρώτη Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν.

Εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν καί πάλιν, ὅπου ἀπεκηρύχθησαν αἱ εἰκόνες, ἔγινε τὴν Κυριακὴν αὐτὴν ἡ πανηγυρικὴ ἀναστήλωσις αὐτῶν. Εἶχαν συγκεντρωθῆ οἱ ἐνδημοῦντες κληρικοὶ μαζὶ μὲ τοὺς μοναχοὺς πού ἐστάθησαν πρωτοστάτες στὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν εἰκόνων· καί εἰς μίαν ὑποβλητικὴν καί συγκινητικὴν παννύχιον ἀγρυπνίαν ὑμολόγησαν τὴν ὑπέρμαχον Στρατηγὸν τοῦ Βυζαντίου, τὴν Θεοτόκον τῶν Βλαχερνῶν. Κατὰ τὸ πρωτὶ τῆς Κυριακῆς ἔγινε μεγαλοπρεπῆς ἡ λιτάνευσις τῶν εἰκόνων πρὸς τὸν μέγαν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅπου παρίστατο καί ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα. Ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ νέου Πατριάρχου Μεθοδίου ἀνεθεματίσθησαν οἱ εἰκονομάχοι καί ὅλοι οἱ αἵρετικοί, ὅσοι εἶχαν ἀναθεματισθῆ ἀπὸ τὰς κατὰ καιροὺς Οἰκουμενικὰς Συνόδους καί ἐμνημονεύθησαν πάντες οἱ ἀθληταὶ τῆς εὐσεβοῦς καί ὀρθοδόξου πίστεως. Εἰς τὴν τελετὴν αὐτὴν, τὴν καθιερωθεῖσαν ἔκτοτε ἀνελλιπῶς, ἀνεγνώσθη περικοπὴ ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου, καθὼς καί τὸ Εὐαγγέλιον τῆς συναντήσεως Φιλίππου καί Ναθαναήλ.

*
*
*

Αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν ὁποίαν ἐτίμων εὐλαβῶς διὰ τῆς παρουσίας των εἰς τὴν μεγάλην καί πανηγυρικὴν καί πατριαρχικὴν λειτουργίαν εἰς τὸν πάνσεπτον ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας καί οἱ ἐκάστοτε αὐτοκράτορες, τὴν διετήρησαν ἔκτοτε οἱ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι ὡς διάδοχοι τῆς βυζαντινῆς ὀρθοδοξίας. Καί ἡ καθιερωθεῖσα ὡς Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας πρώτη Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν παραμένει ὡς μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἡμέρας τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τὸ Φανάρι, ὅπου τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ξυπᾷ τὴν ἡμέραν αὐτὴν περιβεβλημένον μὲ τὴν ἀνάμνηση τῆς ἄλλης, τῆς παλαιᾶς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Καί ξαναζωντανεῖ ἡ φωτεινὴ σελὶς τῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων. Πατριάρχης, Ἀρχιερεῖς καί ὅλοι οἱ ἐνδημοῦντες καί παρεπιδημοῦντες κληρικοὶ τελοῦν τὴν πλεόν

πανηγυρικὴν λειτουργίαν εἰς τὸν σημερινὸν πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Κατ' ἐξαιρέσιν ὁ Πατριάρχης περιβάλλεται τὴν ἀρχιερατικὴν του χρυσοποίκιλτον στολὴν εἰς τὸν σολέα τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ πλήθη ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Πόλης συρρέουν ἀπὸ ἐνωρίς διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ εἰς τὸν αὐλόγυρον τοῦ ναοῦ ἡ λιτάνευσις τῶν εἰκόνων, μὲ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐπὶ κεφαλῆς, δὲν ἔπαυσε στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων καὶ τῶν περιπετειῶν ποῦ ἐδοκίμασε καὶ δοκιμάζει ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος νὰ ξαναζωντανεῖ τὴν πανηγυρικὴν λιτάνευσι τῶν εἰκόνων, ποῦ ἀνεστηλώθησαν πανηγυρικῶς εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀπὸ τὴν εὐλαβῆ ἀγούσταν τοῦ Βυζαντίου Θεοδώραν.

Ἡ χριστιανικὴ ἱστορία ἢ συνυφασμένη τόσον στενὰ μὲ τὴν ἐθνικὴν ἱστορία ὡς συνέχεια καὶ παράδοσις δὲν δέχεται ἀλλοίωσιν στὸ πέρασμα τῶν χρόνων καὶ τῶν αἰώνων. Εἶναι ἀλληλένδετη μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Καὶ ἐν ὅσῳ ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχη βεβαίως ὁ κόσμος αὐτὸς μὲ τις ἰδέες, τις παραδόσεις καὶ τις πεποιθήσεις του, τίποτε δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκριζώσῃ ὅ,τι ἀπετέλεσε συνέχειαν παραδόσεως θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς καὶ ἀκλόνητη πίστιν. Ἔτσι καὶ ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ εὐρίσκη πάντα ὅλες τις ἐκκλησίες τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλ' ἰδιαιτέρως τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τοῦ Φαναρίου εἰς τὴν ὠραιότεραν καὶ τὴν πλέον ὑποβλητικὴν τους θρησκευτικὴν ἀφύπνισιν καὶ ψυχικὴν ἀνάτασι. Ἡ μορφή τῆς σεπτῆς καὶ εὐλαβικῆς Ἀγούστας Θεοδώρας θὰ ξαναζωντανεύσῃ εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἑλληνικὴν σκέψιν καὶ τὴ στιγμῇ, ποῦ οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν θε ὑμνολογοῦν

Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου

προσκυνοῦμεν ἀγαθὲ

αἰτούμενοι συγχώρησιν...

θὰ ξαναγυρίζῃ στὴ μνήμη μας ἡ ὀλονύκτια ὑμνολογία τῶν κληρικῶν καὶ τῶν μοναχῶν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην τῆς παραμονῆς τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπερμάχου στρατηγοῦ καὶ συμμάχου τοῦ χριστιανικοῦ Βυζαντίου, τῆς Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ ΛΟΓΟΙ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

IV.

399. Γι' αὐτό, πρέπει νὰ δείχνωμε μεγάλο ζῆλο, ὥστε, ν' ἀκούεται πλούσια ἀνάμεσά μας ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ. Γιατί δὲν πρόκειται ν' ἀντιμετωπίσωμε ἓνα μόνον εἶδος μάχης. Ἄλλ' ὁ πόλεμος αὐτὸς παίρνει πολλές μορφές· καὶ εἶναι λογῆς-λογῆς, οἱ ἐχθροί μας. Γιατί, οὔτε τὰ ἴδια ὄπλα χρησιμοποιοῦν ὅλοι· οὔτε κ' ἔχουν μελετήσει νὰ μᾶς κάνουν τὴν ἐπίθεσίν τους, μ' ἓνα μονάχα τρόπο.

400. Κι' αὐτὸς ποὺ πρόκειται ν' ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνη νὰ πολεμήσῃ μ' ὅλους, πρέπει νὰ ξέρῃ καλὰ καὶ τοῦ καθενὸς τὶς μεθόδους· καὶ νᾶναι μαζί ὁ ἴδιος καὶ τοξότης καὶ σφενδονήτης· καὶ ταξίαρχος, μὰ καὶ λοχαγός· καὶ ἀπλὸς στρατιώτης, ἀλλὰ καὶ στρατηγός· καὶ πεζολάτης καὶ ἰππέας· καὶ ναυμάχος, μὰ καὶ τειχομάχος.

401. Γιατί στοὺς στρατιωτικούς μὲν πολέμους, ἀνάλογα μὲ τὴν ἐπιχείρησιν ποὺ ἀναλαμβάνει ὁ καθένας, ἀντιμετωπίζει μέσα σ' αὐτὴ καὶ τὶς ἐπιθέσεις ποὺ τοῦ γίνονται. Ἐδῶ ὅμως δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο. Ἄλλ' ἂν αὐτὸς ποὺ θέλει νὰ νικήσῃ δὲν ξέρει στὴν ἐντέλεια τὶς πονηριὰς τῆς τεχνικῆς, ὁ διάβολος κι' ἀπὸ ἓνα μονάχα μικρὸ μέρος, ποὺ τυχὸν ἔχει παραμεληθῆ, βρίσκει τὸν τρόπο νὰ μπάσῃ μέσα τοὺς πειρατές του καὶ νὰ τὰ διαρπάσῃ τὰ πρόβατα. Δὲν τὸ κατορθώνει ὅμως αὐτὸ ποτέ, ὅταν νοιώθῃ πὼς ὁ ποιμένας τὴν ξέρει τῆ δουλειά του καλὰ· καὶ πὼς δὲν τοῦ διαφεύγει καμμιά ἀπὸ τὶς κατεργαριές του.

402. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, πρέπει νὰ προφυλαγώμαστε ἀπὸ παντοῦ. Γιατί καὶ κάθε πολιτεία, ὥσπου μὲν εἶναι

περιζωσμένη με τείχη, περιφρονεί αυτούς που την πολιορκούν και βρίσκεται σε μεγάλη ασφάλεια. "Αν όμως επιτύχη κάποιος να διασπάση το τεῖχος της, ἔστω κι' όσο φθάνει για μιὰ πορτίτσα, δὲν τὴν ὠφελεῖ πλέον σὲ τίποτε τὸ περίφραγμά της· κι' ἄς ἐξακολουθῇ ὅλο τ' ἄλλο νὰ στέκη ὀλόγερο. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ με τοῦ Θεοῦ τὴν πολιτεία· ὅταν μὲν ἡ στοχαστικότητα καὶ ἡ φρονιμάδα τοῦ ποιμένα τὴν περιζώνη με ἀντερεισματα, ὅλες οἱ μηχανές καταλήγουν, γιὰ τοὺς ἐχθροὺς της, σὲ ντροπὴ καὶ σὲ περιγέλοια· καὶ μένουν ἀπείρακτοι αὐτοὶ που τὴν κατοικοῦν. "Ὅταν ὅμως κατορθώσῃ κανένας κ' ἓνα μικρὸ της μόνο μέρος νὰ πατήσῃ, ἔστω κι' ἂν δὲν τὴν ἔχη κατακτήσει συνολικά, κατορθώνει ἀπὸ τὸ μικρὸ ἐκεῖνο μέρος νὰ τὴ ρημάξῃ σχεδὸν ὀλόκληρη. Γιατὶ ποῖο εἶναι τὸ ὄφελος, ὅταν στίς ἐπιθέσεις μὲν τῶν Ἑλλήνων ἀντιστέκεται με ἐπιτυχία, οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως τὴν λαφυραγωγοῦν; ἢ ὅταν αὐτοὺς μὲν τοὺς δύο τοὺς ἀντιμετωπίζῃ με ἐπιτυχία, τὴν λεηλατοῦν ὅμως οἱ Μανιχαῖοι; ἢ ἀφοῦ νικήσῃ κι' αὐτούς, σφάζουν ὄρθια τὰ πρόβατά της ἐκεῖνοι που προκαλοῦν τὴν ἐσωτερικὴ της δυστυχία;

Καὶ ποιὰ εἶναι ἡ χρεια ν' ἀραδιάζω ὅλες τίς διαβολικὲς συνέργειες, που αὐτές, ὅταν ὁ ποιμένας δὲν ξέρῃ νὰ τίς ἐκμηδενίξῃ τελείως ὅλες, ὁ λύκος μπορεῖ καὶ μονομιᾶς νὰ κατασπαράξῃ τὰ περισσότερα πρόβατα.

403. Κι' ὅταν μὲν ἔχωμε νὰ κάνωμε με στρατιῶτες, πρέπει πάντα μας νὰ περιμένωμε, πὼς καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ ἤττα θὰ πραγματοποιηθοῦν, ἀπ' αὐτοὺς που στέκονται ὀρθοὶ καὶ που πολεμοῦν. Ἐδῶ ὅμως γίνονται τὰ πράγματα ὅλως διόλου ἀντίθετα. Γιατὶ συχνὰ ἡ μάχη που δίνομε μ' ἄλλους, ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα, ν' ἀναδειχθοῦν νικητὲς ἐκεῖνοι που ἠσύχαζαν καὶ δὲν ἐσάλεψαν καθόλου· καὶ που ἀπὸ τὴν ἀρχὴ οὔτ' ἐπῆραν μέρος, οὔτε κ' ἐκοπίασαν ὅλως διόλου. Κι' αὐτὸς που δὲν ἔχει μεγάλη ἐμπειρία σ' αὐτές τίς δουλειές, κατατρυπιέται με τὸ

ἴδιο του τὸ σπαθί, καὶ γίνεται καταγέλαστος καὶ στοὺς φίλους του καὶ στοὺς ἐχθρούς του.

404. Παραδείγματος χάριν — γιατί αὐτὸ πού σοῦ λέω θὰ προσπαθῶ νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω καὶ μὲ παράδειγμα — τὸ νόμο πού ὁ Θεὸς ἔδωκε στὸ Μωϋσῆ τὸν ἀπέκλεισαν τελείως ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν θείων Γραφῶν, αὐτοὶ πού διαδέχθηκαν τὴ φρενοβλάβεια τοῦ Οὐαλεντίνου καὶ τοῦ Μαρκίωνα· κι' ὅσοι ἐκτυπήθηκαν ἀπὸ τὴν ἴδια μ' ἐκείνους ἀρρώστια. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως τὸν ἔχουν σὲ τέτοια τιμῇ, πού μολονότι ἡ περίστασις δὲν βοηθεῖ, φιλονεικοῦν γιὰ νᾶναι σεβαστὸς ὅλος, ἀντίθετα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως τοῦ Θεοῦ ἀποφεύγει τὴν ὑπερβολὴ καὶ τῶν δυὸ κι' ἀκολουθεῖ μέσο δρόμο· κι' οὔτε δέχεται νὰ βρῖσκεται κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ του, μὰ οὔτε κι' ἀνέχεται νὰ τὸν συκοφαντοῦν· κι' ἐνῶ δὲν εἶναι πλέον σ' ἐνέργεια, τὸν ἐπαινεῖ, γιατί ἐφάνηκε χρήσιμος κάποτε.

405. Πρέπει λοιπὸν αὐτὸς πού θὰ μάχεται πρὸς τοὺς δυὸ, νὰ τὴν ξέρη καλὰ τὴ συμμετρία αὐτῆ. Γιατί κι' ἂν κάποτε, θέλοντας νὰ διδάξῃ τοὺς Ἰουδαίους πὼς ἀκαιρα καταπιάνονται μὲ τὸν παλιὸ νόμο, ἀρχίσῃ νὰ τὸν κατηγορῇ ἀνεπιφύλακτα, θᾶδινε μεγάλα ἐπιχειρήματα σ' ὅσους ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς θέλουν νὰ τὸν διασύρουν. Κι' ἂν πάλι, προσπαθώντας νὰ κλείσῃ τὰ στόματά τους, τὸν ἐξυψώσῃ ὑπερβολικὰ καὶ ἰσχυρίζεται μὲ θαυμασμὸ πὼς καὶ σήμερα ἀκόμη εἶναι ἀπαράιτητος, θᾶνοιγε τότε τὰ στόματα τῶν Ἰουδαίων.

406. Ἐπίσης, αὐτοὺς πού τοὺς δέρνει ἡ τρέλλα τοῦ Σαβελλίου, κι' ὅσοι ἔχουν τὴν Ἀρειανὴ λύσσα, καὶ οἱ δυὸ τους, ἀπὸ τὴν ἔλλειψη μέτρου πού εἶχαν, ἐξέπεσαν ἀπὸ τὴν ὑγιαίνουσα πίστις. Κι' ὀνομάζονται μὲν καὶ οἱ δυὸ τους Χριστιανοί. Ἄν ὅμως ἐξετάσῃ κανένας τὰ δόγματά τους, θὰ βρῆ πὼς αὐτοὶ μὲν δὲν βρῖσκονται σὲ διόλου καλλύτερη κατάστασις ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους,

ἐκτός ἀπὸ τὴν διαφορὰ πού ἔχουν στὴν ὀνομασία· οἱ δὲ ἄλλοι, πὼς προσεγγίζουν πολὺ στὴν αἵρεση τοῦ Παύλου τοῦ Σαμοσατέα· καὶ πὼς καὶ οἱ δύο τους εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν.

407. Μεγάλος λοιπὸν εἶναι κι' ἐδῶ ὁ κίνδυνος· καὶ στενὸς καὶ θλιμμένος ὁ δρόμος, πού κι' ἀπὸ τὶς δύο του πλευρὲς εἶναι περικλειστος ἀπὸ γκρεμνά. Κι' ὁ φόβος εἶναι μεγάλος, μήπως θέλοντας κανεὶς νὰ κτυπήσῃ τὸν ἕνα, λαβωθῆ ἀπὸ τὸν ἄλλο. Γιατί, ἂν ὁμολογήσῃ κάποιος μιὰ Θεότητα, ἀμέσως ὁ Σαβέλλιος θὰ ἀφομοιώσῃ τὸ λόγο του πρὸς τὴν τρέλλα του. Κι' ἂν πάλι κάνῃ διάκριση, λέγοντας πὼς ἄλλος εἶναι ὁ Πατέρας, κι' ἄλλος ὁ Υἱὸς κι' ἄλλο ἐπίσης τὸ "Ἅγιο Πνεῦμα, στέκεται ἀπειλητικὸς ὁ "Ἄρειος, προσπαθώντας νὰ ταῦτίσῃ τὴ διαφορὰ πού ὑπάρχει στὰ πρόσωπα, μὲ τὴν διαφορὰ τῆς οὐσίας. Πρέπει ὅμως καὶ τὴν ἀσεβῆ σύγχυση πού κάνει ἐκεῖνος νὰ τὴν ἀποφεύγωμε καὶ νὰ τὴν ἀποστρεφώμαστε, ἐπίσης δὲ καὶ τὴν μανιακὴ διαίρεση πού κάνει αὐτός· καὶ νὰ ὁμολογοῦμεν μὲν μιὰ Θεότητα, τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νὰ προσθέτωμε ὅμως πὼς εἶναι τρισυπόστατη. Γιατί μόνον ἔτσι θὰ μπορέσωμε νὰποκρούσωμε τὶς ἐφόδους καὶ τῶν δύο.

408. Θὰ μπορούσα δὲ νὰ σοῦ ἐξιστορήσω κι' ἄλλες πολλὲς συγκρούσεις· πού ἂν δὲν πολεμήσῃ κανένας παλληκαρίσια καὶ μὲ προσοχὴ μεγάλη, θὰποτραβηχθῆ, ἀφοῦ πρῶτα χιλιотραυματισθῆ.

V.

409. Καὶ τί νὰ ποῦμε γιὰ τὶς φλυαρίες τῶν ἰδικῶν μας; γιατί καὶ δὲν εἶναι λιγώτερες αὐτὲς ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τῶν ἀπέξω· μὰ καὶ κάνουν αὐτὸν πού διδάσκει νὰ χύνη περισσότερον ἴδρωτα. Γιατί ἄλλοι μὲν ἀπὸ πολυπραγμοσύνη τοὺς ἀρέσει, ἀπλῶς καὶ χωρὶς λόγο, νὰ ματαιο-

πονοῦν γιὰ πράγματα, πού οὔτε μποροῦν, σάν τὰ μάθουν, κάτι νὰ ὠφεληθοῦν· μὰ οὔτε καί εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ μάθουν. Ἄλλοι πάλιν τοῦ ζητοῦν ἀπαιτητικὰ εὐθύνες γιὰ τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐξαναγκάζουν νὰ ξαναπερνᾷ τῇ φοβερῇ ἄβυσσο. «Γιατί τὰ κρίματά σου εἶναι ἄβυσσος μεγάλη», λέει ἡ Γραφή.

410. Καὶ λίγους βρίσκεις, πού ἐνδιαφέρονται πραγματικὰ γιὰ τὴν πίστη καὶ γιὰ τὸ σωστὸ φέρσιμό τους· καὶ τοὺς περισσότερους πὼς καταγίνονται ἄσκοπα· καὶ πὼς ζητοῦν πράγματα, πού οὔτε μποροῦμε νὰ τὰ βροῦμε, μὰ καὶ παροργίζουν τὸ Θεό, ὅταν τὰ ζητοῦμε. Γιατί ὅταν γυρεύωμε μὲ τὸ στανιὸ νὰ μαθαίνωμε, ἐκεῖνα πού ὁ Θεὸς δὲν ἠθέλησε νὰ τὰ ξέρωμε ἐμεῖς, οὔτε θὰ τὰ μάθωμε· (γιατί πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτό, ὅταν δὲ θέλῃ ὁ Θεός;) καὶ τὸ μόνο κέρδος πού θὰ μᾶς μείνῃ ἀπὸ τὴν ἀξίωσή μας αὐτὴ εἶναι καὶ ὁ δικός μας κίνδυνος.

411. Κι' ὅμως, ἐνῶ ἔτσι εἶναι τὰ πράγματα, ὅταν κανεὶς βουλῶνῃ ἀποφασιστικὰ τὸ στόμα αὐτῶν πού ζητοῦν τ' ἀκατανόητα αὐτὰ πράγματα, θὰ κερδίσῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του τὴ φήμη τοῦ ἀνόητου καὶ τοῦ ἀμαθῆ. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν περίστασιν αὐτὴ πρέπει νὰ φερνώμεθα μὲ μεγάλη σύνεση, ὥστε καὶ ἀπὸ τίς ἄσκοπες αὐτὲς ἐρωτήσεις ν' ἀπομακρύνωμε τὸν προϊστάμενο· καὶ ν' ἀποφύγωμε τίς κατηγορίες πού εἶπαμε.

412. Καὶ γιὰ νὰ τ' ἀντιμετωπίσωμε ὅλα αὐτά, δὲν ἔχομε στὴ διάθεσή μας τίποτε ἄλλο, παρὰ τὴ βοήθεια τοῦ λόγου μονάχα. Κι' ἂν κάποιος δὲν τὴν ἔχῃ τὴ δύναμιν αὐτὴν, οἱ ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, πού βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴ διακυβέρνησίν του θᾶναι πάντα στὴν ἴδια κατάστασιν, μὲ τὰ πλοῖα πού θαλασσοδέρνονται. Ἐνοῶ βέβαια τίς πιὸ ἀδύνατες καὶ τίς πιὸ φιλοπερίεργες. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο πρέπει οἱ ἱερεῖς νὰ χρησιμοποιοῦν κάθε μέσο, γιὰ ν' ἀποκτήσουν τὴ δύναμιν αὐτὴν.

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΠΙΣΤΟΣ ΜΕΧΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ

Είναι ανυπέροβλητες οί θυσίες, που ανέκαθεν προσφέρει ή άγία μας Έκκλησία στην ένδοξη Έλληνική Πατρίδα μας. Σε κάθε πτυχή της μεγαλειώδους έθνικής Της Ιστορίας ή Έκκλησία έχει καταλάβει εξέχουσα ήγετική θέση, γιατί οί προσφορές της σε άγώνες, αίματα, θυσίες είναι άνεκτίμητες. Πραγματικά αποτελεί τó στήριγμα και τή ζωή και τή χρυσή έλπίδα του παρόντος και του μέλλοντος της γλυκειάς μας Πατρίδος, ή Έκκλησία. Στόν πόλεμο και στην ειρήνη αυτή στέκεται, σάν μάνα στοργική, παρηγοριά κ' έλπίδα της. Γιατί είν' από τó Θεό εύλογημένη ή πρωτοπορεία Της.

Οί εκπρόσωποι Της αισθάνονται πάντοτε μέσα βαθειά στα στήθη των όλοζώντανη τήν ιερή φλόγα της πίστεως και της αγάπης πρós τήν άθάνατη Ελλάδα μας. Γι' αυτό είναι και άπεριόριστοι οί θυσίες τους, και σε αίμα ακόμη. Χιλιάδες Έλλήνων Κληρικών, άπ' τούς Βυζαντινούς ακόμη χρόνους, έδωσαν τή ζωή τους υπέρτατη προσφορά στόν άγώνα της Έθνικής Έλευθερίας. Τό πρόσφατο παρελθόν με τούς 345 έθνομάρτυρας Κληρικούς, οί όποιοι προσέφεραν δλόκληρη τή ζωή των στόν άτίμητο βωμό της Έλευθερίας, μάς πληροφορεί αδιάψευστα, ότι ή ιστορία συνεχίζεται αδιάσπαστη. Κι' ότι ή Έκκλησία μας, με τούς λειτουργούς Της, εύρίσκεται πάντοτε στις επάλξεις. Και ξέρει ν' αγωνίζεται και νά θυσιάζεται για τó εύλογημένο Έθνος μας...

* *

Στρέφομε ιδιαίτερα έδώ τήν προσοχή μας στην υπέρτατη θυσία ένός ένδόξου Ήπειρώτη Κληρικού, του Ίερέως Γεωργίου Δ. Ζώη.

Γεννήθηκε στα 1882 σ' ένα χωριό χαριτωμένο κι' όμορφο τή Νησίστα Ν. Ελλάδος. Οί πρώτοι του παιδικόι δραματισμοί ήταν πλούσιοι και έκτακτοι σε θρησκευτικό και έθνικό περιεχόμενο. Αυτόι δέ και τόν ώδήγησαν τελικά στην άπόφασι νά ίερωθῆ.

Έφοίτησε κατά τά έτη 1908-1910 στην Ίερατική Σχολή της Άρτης. Και τó 1911 έχειροτονήθηκε από τόν τότε Μητροπολίτη Γεννάδιο Διάκονος και Ίερεύς και έτοποθετήθηκε ως έφημέριος στην ένορία Αγίου Νικολάου Νησίστης Π. Ελλάδος.

Από τότε ό Ίερεύς Γεώργιος Ζώης άρχισε νά πραγματοποιή τούς μεγάλους παιδικούς του δραματισμούς και πόθους. Ανέλαβε άγώνα ιερό για τόν πνευματικό καταρτισμό του πνευματικού του ποιμνίου. Και για νά ήμπορη νά επιβάλλεται σ' όλους,

ἐφρόντιζε πρώτα νὰ δίγη σ' αὐτοὺς τὸν ἑαυτὸ του πρότυπο καλοῦ οἰκογενειάρχου, καὶ ἡ οἰκογένειά του νὰ εὐρίσκεται πάντα στὸ ἐπιβεβλημένο ἠθικὸ τῆς ὕψος. Γιατὶ ἐκεῖνος, ποὺ θέλει νὰ διδάσκη τοὺς ἄλλους καὶ νὰ κἀνῃ κάποιο σοβαρὸ ἔργο στὴν κοινωνία, πρέπει μέσα στὴν οἰκογένειά του νὰ εἶναι τύπος καὶ ὑπογραμμός. Ἰδιαίτερα δὲ ὁ Ἱερεὺς, γιὰ νὰ ἐργάζεται ἀπρόσκοπτα στὴν ἱερῇ ἀποστολῇ του καὶ νὰ ἔχη εὐχάριστα ἀποτελέσματα, εἶναι ὑποχρεωμένος στὴν οἰκογένειά του μέσα νὰ εἶναι προσεκτικός. Ὡστε νὰ μὴ δημιουργῇ ζητήματα, εἴτε σ' αὐτὴν εἴτε στοὺς ξένους, ποὺ δημιουργοῦν παρεξηγήσεις καὶ σκανδαλίζουσι ἀνεπανόρθωτα τοὺς πιστοὺς. Ὁφείλει ὁ Ἱερεὺς νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἑαυτὸ του μέσα στὴν οἰκογένεια φῶς λαμπρό, ἀπὸ τὸ ὁποῖο κι' αὐτὴ θὰ φωτίζεται καὶ θὰ φεγγόβολῃ παντοῦ. Ἄν ὅμως συμβαίῃ ἄλλοιῶς, τότε ὁ Ἱερεὺς ἐκεῖνος δένεται χειροπόδαρα. Καὶ ἀποβαίνει «χαλκὸς ἠχῶν» καὶ «κύμβαλον ἀλαλάζον». Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἱερεὺς Ζῶης ἐμοχθοῦσε κ' ἐκοπίαζε νὰ δώσῃ χριστιανοπρεπῆ ἀνατροφή στὰ παιδιὰ του. Τὰ ὁποῖα ἔτσι ἐπλούτισε μὲ πίστι, θέλησι, χαρακτῆρα καὶ ἔθνικὰ βιώματα. Τὴν ἴδια τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης του πρὸς τὰ ὄσια καὶ ἱερὰ τῆς Πατρίδος τοὺς μετέδωκε. Κι' ὅλα αὐτὰ συνετέλεσαν, ὥστε ἡ οἰκογένειά του νὰ ἀκτινοβολῇ ἀπ' τὸ καλὸ καὶ φωτεινὸ παράδειγμα καὶ μέσα στὴν ἐνορία καὶ στὰ γύρω χωριά.

Ὁ Ἱερεὺς Ζῶης μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἠμποροῦσε νὰ ἐργάζεται ἀπρόσκοπτα στὸν ἐκκλησιαστικὸ καὶ κοινωνικὸ στίβο, διδάσκοντας μὲ ἀπλότητα, ἀλλὰ περίσσεια χάρι καὶ δύναμι, τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε καὶ τὸ προσὸν νᾶναι καλλιφῶνος καὶ ἀριστος γνώστης τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, πολλοὶ σαγηνεύονταν κ' ἐρχόνταν κοντὰ του, στὴν Ἐκκλησία, στὸ σπίτι του, παντοῦ, γιὰ νὰ τὸν ἀπολαύσουν καὶ ν' ἀκούσουν τίς συμβουλές του καὶ νὰ ὠφεληθοῦν πνευματικά. Κι' ὅλοι γενικὰ ἔτρεφαν πολλὴ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ στὸ σεβάσμιό του πρόσωπο.

Ἡ προσπάθεια ὅμως τοῦ ἐμψυχωμένου αὐτοῦ Κληρικοῦ ἔλαβε διαστάσεις ἀπὸ τότε ποὺ λύκοι προβατόσχημοι ἐνεφανίσθησαν ἀνάμεσα στὸ ποίμνιό του.

Ἄνθρωποι μὲ διαστρεβλωμένη τὴ συνείδησι καὶ στερημένοι γι' αὐτὸ ἀπὸ κάθε συναίσθημα τιμῆς, ἔθνικῆς ὑπερηφανείας, ἀνθρωπισμοῦ, πωλημένοι ἄνθρωποι σὲ ξένους καὶ ἀτίμους καὶ προδοτικὸς σκοπούς, ἦλθαν στὴν ἐνορία του γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸν ἄθεο Κομμουνισμὸ τους, ὁ ὁποῖος ὑπόσχεται δῆθεν χαρὰ κ' ἐλευθερία, ἐνῶ στὴν πραγματικότητά δίνει τὴν καταδυνάστευσι, τὴν τυραννία καὶ τὴν ὑποδούλωσι καὶ κάθε τι ἄλλο φρικτὸ καὶ ἀποτρόπαιο!

Ὁ Ἱερεὺς ὁμως Ζώης ἀμέσως κατάλαβε τὸν κίνδυνον, ποῦ ἀπ' αὐτοὺς διατρέχει ἡ Ἐκκλησία μας καὶ δλόκληρο τὸ Ἔθνος. Ἄρχισε γι' αὐτὸ πύρινα κηρύγματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀπεκάλυπτε τοὺς ἀνιέρους σκοποὺς τῶν προδοτῶν. Καὶ καλοῦσε ὅλους νὰ συσπειρωθοῦν σὲ ἀδιάρρηκτη ἐθνικὴ ἐνότητα, νὰ ἐπαγρυπνοῦν καὶ νὰ μὴ δέχωνται οὔτε κἂν τὶς συνανατροφές τῶν ξενοκινήτων αὐτῶν προδοτῶν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος. Χαρακτηριστικὸ δὲ εἶναι, ὅτι τὸ 1933 σὲ μιὰ δίκη φανατικῶν καὶ ἡγετικῶν κομμουνιστῶν ἀπ' τὴν ἐνορία του, παρρουσιάσθηκε ὡς μάρ-

Ὁ μάρτυς ἱερεὺς Γεώργιος Ζώης

τυς καὶ διεκήρυξε μὲ δύναμι καὶ παρρησία, ὅτι αὐτοὶ ἐργάζονται μὲ χίλια δυὸ μέσα νὰ παρασύρουν ὅσους πιὸ πολλοὺς ἠμποροῦν στὴν ἀνθεθνικὴ τους παράταξι. Κι' αὐτοὶ μὲν καταδικάσθηκαν τότε σὲ φυλάκισι κ' ἐκτόπισι· ἐκεῖνος δὲ μὲ ὄλη του τὴν μετέπειτα ἐθνικοθρησκευτικὴ του δρᾶσι ἐκίνησε τὴν ὀργὴν τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι πολλὰς φορές τὸν ἐπαγίδευσαν, μὲ τὸν ἀπώτερο σκοπὸ νὰ τὸν ἐξοντώσουν, ἀλλὰ κάθε φορὰ σωζόταν.

Κατὰ τὴ φοβερὴ ὁμως ἰταλογερμανικὴ κατοχὴ ἡ ζωὴ του ἄρχισε νὰ κινδυνεύη περισσότερο. Καὶ ὁ κίνδυνος αὐτὸς μὲ τὴν πρώτη ἐμφάνισι τοῦ Ε. Α. Μ. φάνηκε νὰ παίρνη διαστάσεις. Κομμουνιστὰὶ τοῦ χωρίου του τοῦ εἶπαν μὲ κακεντρέχεια καὶ μίσος

βαθὸ κι' ἀκοίμητο, πὼς ἦλθε ἡ ὥρα του, γιὰ νὰ δώσῃ λόγο τῶν πράξεών του. Κι' ἔτι ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ τὸν κρεμάσουν στὸν πλάτανο τοῦ χωριοῦ!

Πράγματι· τὸ Μάιο τοῦ 1948 τὸν συνέλαβαν. Κι' ἀντιμετώπισε τότε, κοντὰ στὰ μαρτύρια ποὺ ὑπέστη, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀντιχριστοὺς, ποὺ διεκήρυτταν «δὲν θέλουμε παπαδες, δὲν θέλουμε ἐκκλησίες», καὶ σοβαρὸ κίνδυνο γιὰ τὴ ζωὴ του. Πλὴν ὅμως σώθηκε κι' αὐτὴ τὴ φορὰ, γιὰ νὰ συλληφθῆ πάλι ἀπὸ τοὺς Ἑλασίτες τὸ Νοέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους. Λίγες μέρες πρὶν, πολλοὶ τὸν παρῶτρυναν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ χωριό, γιὰ νὰ σωθῆ ἀπὸ τὸ βέβαιο θάνατο. Πλὴν ὅμως ἐκεῖνος ἀπήντησε μὲ τὴ ἥρωϊκὴ αὐτὴ λέξις: «Δὲν πάω πουθενά. Θὰ μείνω ἐδῶ μὲ τὸ ποίμνιό μου». Καὶ ἔμεινε. Καὶ συνελήφθη.

Στὴν τελευταία λειτουργία του, τὴν ὁποία μὲ βαθύτατη συγκίνησι ἔκαμε στὸ Ναὸ τῆς ἐνορίας του καὶ τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν, μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ λυγμοὺς σιγηλοῦς, ὄλοι οἱ χριστιανοὶ του, ἀπηύθυνε σ' αὐτοὺς αὐτὰ τὰ λόγια: «...Προσκαλῶ ὅλους σας τὴν τελευταίαν αὐτὴν φορὰν ποὺ ὀμιλῶ ἀπὸ τοῦ δήματος τούτου νὰ ἐνστερνισθῆτε τὰ λόγια τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ διαδίδετε πάντα τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἤνοιξε ὁ Χριστὸς μας. Θυμηθῆτε τὰ προφητικὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ πολλὰς φορὲς ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς σας ὑπενθύμισα. Θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποὺ θὰ παρουσιασθοῦν ἀνάμεσά μας λύκοι ἄγριοι μὲ ἐνδυμα προβάτου, γιὰ νὰ παραπλανήσουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς παρασύρουν στὸ βουρκο τῆς ἁμαρτίας. Ὁ καιρὸς αὐτὸς ἦλθε... Εὐχομαὶ στὸν ὕψιστο Θεό, ὅπως σας φωτίσῃ καὶ ὁδηγήσῃ μακρὰν τοῦ δρόμου τῆς πλάνης καὶ ἁμαρτίας...»

Μετὰ τὴ θεία λειτουργία τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ πλησιόχωρο χωριὸ Χορέψι, ὅπου εἶχε τὴν ἔδρα του τὸ τάγμα τοῦ θανάτου τοῦ Ε. Λ. Α. Σ., ἀπ' ὅπου τὸν μετέφεραν στ' Ἀγναντα καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὸν ἔφεραν πάλι, κακὴν κακῶς, στὸ Χορέψι, τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου του.

Φρίκη αἰσθάνεται κανεὶς, ὅταν σκέπτεται τίς ἀπάνθρωπες ἐνέργειες καὶ μεθόδους, ποὺ ἐχρησιμοποίησαν γιὰ τὴ θανάτωσί του. Τὸν ὕβρισαν σκαιότατα. Τὸν ἐξευτέλισαν. Τὸν ἐκακοποίησαν. Κι' ὕστερα τὸν ἐβασάνισαν σκληρά. Τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἐγάλη τὰ ὑποδήματά του καὶ νὰ γονατίσῃ ἐπάνω σὲ στημένα καρφιά. Σ' αὐτὸ τὸ ὀδυνηρὸ μαρτύριο προσετέθη καὶ ἄλλο. Τοῦ ἔβγαλαν τὰ γόνατα τῶν ποδιῶν μὲ μιὰ «πέντσα». Καὶ σ' ὅλα αὐτὰ καὶ σ' ἄλλα τὰ πολλὰ βασανιστήρια, ποὺ ὑπέστη, καθόλου δὲν ἐγόγγυσε. Οὐτε παραπονέθηκε. Ἄλλ' ἔδειξε τὴν ἀνυπέροβλητὴ δύναμι τῆς γενναίας ἑλληνικῆς ψυχῆς του. Κι' ὅταν τὴν ἄλλη

μέρα τὸν ὠδήγησαν ξυπόλητο ἐπάνω στὰ χιόνια στὸ Μυριόφυλλο τῶν Ἀγράφων, ἔδειξε, μὲ τὸν ἡρωϊσμό καὶ τὴν ὑπομονή του, πόσο εἶναι ἀφθαρτὴ ἡ ἑλληνικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς.

Τὸ μαρτύριον ὅμως αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ πάθῃ σοβαρὰ κρουοπαγήματα, ὥστε νὰ πέφτουν ἀπ' τὰ πόδια του τὰ σάπια κρέατα. Καὶ οἱ κακοῦργοι καὶ στυγεροὶ βασανιστές του μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ φρικτὸ δράμα ἔμειναν ἀσυγκίνητοι. «Ἀφήστε τον νὰ σαπίξῃ λίγο - λίγο μέχρι νὰ πεθάνῃ», ἔλεγαν.

Ἔτσι συνεχιζόταν τὸ μαρτύριό του. Στις 16 Μαρτίου 1944, κατόπιν συμφωνίας τοῦ Ε. Α. Μ. καὶ τοῦ Ε. Δ. Ε. Σ. (Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ν. Ζέρβαν), ὅπως ἐλευθερωθοῦν οἱ αἰχμάλωτοι καὶ οἱ ἄμνηροι τῶν δύο παρατάξεων, ἄνοιξαν οἱ παγερὲς πύλες τῆς σκοτεινῆς φυλακῆς. Πλὴν ὅμως κατ' εἰσήγησιν τοῦ Γ. Ἀναγνωστάκη (Καπετὰν Καταχνιά), καταγομένου ἀπ' τὴν ἐνορία τοῦ ἔθνομάρτυρος Ἱερέως, ἀπεφασίσθη «ὁ παπὰ Ζώης νὰ μὴ ξαναγυρίσῃ στὸ χωριὸ του»!

Καὶ στὶς 18 Μαρτίου ξεκίνησαν οἱ αἰχμάλωτοι γιὰ τὴν ποθητὴ ἐπιστροφή. Στὸ τέλος τῆς γραμμῆς εἶχαν τοποθετήσῃ, οἱ ἄθλιοι, πισθάγκωνα δεμένο τὸν Ἱερέα Ζώην. Ὅταν δὲ ἔφθασαν σὲ κάποιον ἐρημικὸ μέρος, ποῦ λέγεται Σηλιά, ἕνας ἀπ' τοὺς συνοδοὺς ἀντάρτες τὸν παρέσυρε νὰ παραμείνῃ λίγο, μὲ τὸ βαθύτερο σκοπὸ ν' ἀπομακρυνθοῦν οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι μόλις κρύφτηκαν στὴ στροφή μιᾶς χαράδρας, ὁ ἀντάρτης μὲ τὸν Ἱερέα ξεκίνησαν γιὰ νὰ τοὺς φθάσουν τάχα. Κι' ὅταν περνοῦσαν τὴ γέφυρα, ὁ ἀντάρτης μὲ μιὰ βίαιη κίνησι ἀρπάξε τὸν Ἱερέα ἀπ' τὰ πόδια καὶ τὸν ἔρριξε στὸ κενό. Μέσα δὲ στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου ὁ ἔθνομάρτυς Ἱερεὺς πέθανε!

Ὅτε αὐτὸ ὅμως δὲν στάθηκε ἱκανὸ νὰ ἱκανοποιηθῇ ὁ ἀπαίσιος ἐκείνος ἐγκληματίας. Ἀλλ' ὅταν τὸ τίμιο σκῆνωμα τοῦ μάρτυρος ἐβγήκε στὴ στεριά, τὸ ἐπλησίασε, ἔγραψε μὲ τὸ μαχαίρι του σὲ μιὰ πέτρα «ὅποιος τὸν πλησιάσῃ θὰ ἔχῃ τὴν ἴδια τύχη», τὴν ὁποία κρέμασε στὸ τράχηλό του, κι' ὕστερα, ἀφοῦ ἔτσι ἐξέτελεσε τὸ ἀποτρόπαιο ἔργον του, ἔτρεξε κ' ἐπρόφθασε τοὺς ἄλλους, στοὺς ὁποίους εἶπε, πῶς ὁ παπὰ Ζώης... αὐτοκτόνησε!

Τὸ σκῆνωμα ὅμως τὸ ἐνταφίασε σὲ λίγο ἕνας βοσκὸς, ποῦ ἔβασκε κεῖ κοντὰ κι' εἶχε κρυφτῆ ἀπὸ εὐλογο φόβον, σὰν εἶδε τοὺς ἀντάρτες. Καὶ τὸ Σεπτέμβριον τοῦ 1947 ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του, τὰ ὁποῖα καὶ μεταφερθῆκανε στὸ Ναὸ τῆς ἐνορίας του.

* * *

Στεκόμαστε μ' εὐλάβεια καὶ σεβασμὸ μπροστὰ στὴν ἱερὴ μνήμη τοῦ ἔθνομάρτυρος Ἱερέως Γεωργίου Ζώη, τοῦ φορέως τού-

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΝΑΟΙ

Τακτικώτατα, κάθε μήνα, περνοῦν ἀπὸ τὸ σπίτι μου εὐγενικές κυρίες, πὸ μὲ ζητοῦν μιὰ προαιρετικὴ συνδρομὴ, γιὰ τὴν ἀποπεράτωση καὶ τὸν εὐπρεπισμὸ τῆς ἐνοριακῆς μας Ἐκκλησίας.

Καὶ τὴ δίνω πάντα, μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση· γιὰτὶ πιστεύω, μ' ἔλη μου τὴν καρδιά, ὅτι γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, πὸ τὴ βασανίζου χίλιες δυὸ λαχτάρεις καὶ ἀνησυχίες καὶ λογῆς λογῆς προβλήματα καὶ κρίματα, τίποτε δὲν εἶναι τόσο ἀπαραίτητο, ὅσο τὰ ἱερὰ αὐτὰ προσκυνήματα τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ.

*

Ἔτσι π' ἄλλαξε στοὺς καιροὺς μας αὐτοὺς ὁ κόσμος, κ' ἔτσι πὸ πληθαίνει κάθε ἡμέρα ἢ ἐπιστημονικὴ γνώση, ἢ καινούργια τεχνικὴ μᾶς δημιουργεῖ διαρκῶς νέες συνθήκες, ὄχι μονάχα τῆς δλικῆς μας, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Ἔνας μηχανικὸς πανθεισμὸς κυριαρχεῖ παντοῦ τριγύρω μας. Κ' ἀσφαλῶς, ἔτσι πὸ πᾶμε, θὰ καταντήση, σὲ λίγο καιρὸ, νὰ μὴ βρίσκειται μέσα στὶς Πολιτεῖες οἰκόπεδο, γιὰ νὰ κτισθῇ Ἐκκλησιά. Γιὰτὶ ἡ χρησιμοθηρία καὶ τὰ λεγόμενα συγχρονισμένα καὶ πρακτικὰ μυκλὰ θὰ προτιμοῦν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν, γιὰ νὰ κτίσουν πολυκατοικίες ἢ κάποια καταστήματα — νομισματοκοπεῖα.

του τῆς ἑλληνικῆς καὶ χριστιανικῆς πίστεως. Καὶ θαυμάζομε τὸ ἀνυπερβλητὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς του.

Ἦταν ἓνας ἡρωϊκὸς καὶ τίμιος ἀγωνιστὴς τῶν ἀθανάτων ιδεωδῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ γενναϊότης καὶ εὐψυχία του ἀποδεικνύεται ἀπαράμιλλος. Καὶ ἡ δύναμις τῆς φλογερᾶς πατριωτικῆς καρδιάς του ἀκατάβλητος. Μὲ αὐτὰ τὰ προσόντα ἔζησε καὶ πέθανε. Καὶ φάνηκε ἄξιος τῆς Ἐλληνορθόδοξου Ἐκκλησίας μας λειτουργός. Καὶ πιστὸς μέχρι θανάτου στοῦ ὑπέρτατο θρησκευτικὸ καὶ ἔθνικὸ καθήκον του. Τοῦ ἀνήκει γι' αὐτὸ κάθε τιμὴ καὶ δόξα.

Ἄρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

Ἄλλοτε, πού τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα ἦτανε ζωντανότερο, καὶ πού ἡ Πίστη ἐκόχλαζε κ' ἐξεχείλιζεν ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ θρησκευομένου λαοῦ μας, ἐκτίζονταν συχνότατα Ἐκκλησίες. Κι' ἀναλογικὰ μάλιστα πρὸς τὸν πληθυσμὸ μας, πολλές. Ὑπάρχουν δὲ περιοχὲς τῆς Ἑλληνικῆς Γῆς, ὅπως τὰ νησιά μας, πού, σὲ κάθε σου βῆμα σχεδόν, προβάλλει ἐμπρὸς σου κ' ἕνας πανεύμορφος Βυζαντινόρρυθμος Ναός, πού σοῦ γεμίζει ἀπὸ ἀγαλλίαση καὶ ἀπὸ εὐφροσύνη τὴν καρδιά σου.

Σήμερα ὁμως ἐγινήκαμε πολὺ πρακτικοὶ καὶ ὀρθολογιστές. Ὁ μέσα μας πλούτος, ὅσον πάει, καὶ λιγοστεύει. Κι' ὀλοένα στεριεῦουν περισσότερο οἱ πηγὲς τῆς ὄνειροπόλησης· πού ἀπ' αὐτὲς ἀρδεύεται καὶ γονιμοποιεῖται ἡ ζωὴ καὶ μεστώνει σὲ θαυματουργικὴ δύναμη ἡ Πίστη. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει μεστὴ κι' ἀποδοτικὴ ζωὴ, ἐκεῖ πού δὲν τὴ κατευθύνουν, κρατώντας γερὰ τὰ ἡνία τῆς, τὰ φεγγαροζύμωτα χέρια τοῦ ὄνειρου. Αὐτὰ εἶναι ὁ θεῖος αἰθέρας, πού τὸν ἀναπνέομε, καὶ μᾶς θεραπεύει καὶ μᾶς ξαναγιώνει. Κι αὐτὰ μᾶς ἀνοίγουν διάπλατα τὶς πύλες τῆς ψυχῆς μας, γιὰ νὰ προβάλλουν ἀχνόπεπλες καὶ παρθενικὲς οἱ Ἰδέες, καὶ νὰ προχωρήσουν κατόπιν ἀποφασιστικὲς στὸ στίβο τῆς πραγματικώσεως.

*

Κι' ἀλλοίμονο καὶ τρισαλλοίμονο στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν στεριεῦουνε μέσα του τὰ ὄνειρα καὶ οἱ ὀπτασιασμοί. Ἡ μιά του ἡμέρα θὰ πέφτῃ ἐπάνω στὴν ἄλλη, ὅπως τὸ χιόνι ἐπάνω στὰ χιόνια· καὶ θὰ καταντήσῃ ἄβουλος σκλάβος τῆς παγερῆς ὁμοιομορφίας καὶ τῆς θανατερῆς μονοτονίας. Κι' ὅπως πνίγονται καὶ χάνονται τὰ πάντα μέσα στὴ θολούρα τῆς καταχνιάς, ἔτσι θὰ χαθῇ κάθε δημιουργικὸς του παλμός. Γιατὶ σταματᾷ — θαρρεῖς — ἡ ψυχικὴ του ἀνάσα· καὶ βυθίζεται ὁ νοῦς του σ' ἕνα βουδὸ μούχρωμα, πού κανένα θρόισμα φτεροῦ δὲν ἀντικόβει τὴ σιωπὴ του.

Καὶ κυλοῦν, ἔτσι βαρειὲς οἱ ὥρες τῆς ζωῆς. Γιατὶ εἶναι ἀναμφισβήτητο, πὼς τὸ μυστήριό τῆς ὁμορφιάς της βρίσκεται στὴν ἀνανέωσή της, πού ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ρεμβασμοὺς κι' ἀπὸ τὸ ζωογόνον ρεῦμα τῶν στοχασμῶν καὶ τῶν ὄνειρων πού κυλοῦν μυστικὰ στὰ βᾶθῃ της. Αὐτὰ εἶναι ἡ γόνιμη γῆ, μέσα στὴν ὁποία ἀνθίζει καὶ καρπίζει ἡ ζωὴ.

Τὸ λάβαρο τοῦ Γερμανοῦ δὲν ἦτανε τίποτε ἄλλο, παρὰ τὰ ὄνειρα τοῦ σκλαδωμένου Γένους μας, πού ὑλοποιηθήκανε στ' ἁγία-

σμένα του χέρια. Ὁνειρεύθηκεν ὁ Κολόμβος, κι' ἀναδύθηκε ἀπὸ τὰ βάρη τοῦ ὠκεανοῦ ἢ Ἀμερική. Καὶ οἱ πανεύμορφοι τρισάγιοι Ναοί, ποὺ στολίζουν κι' ἀγιάζουν τὶς Πολιτεῖες μας καὶ τὴν βπαιθρό μας, εἶναι τὰ ἐξάισια λουλουδίσματα ἐπάνω στὴ Γῆ μας αὐτὴ τῆς ὄνειροπόλησης καὶ τῆς νοσταλγίας τ' οὐρανοῦ ἀπὸ τὸν εὐγενικό μας λαό.

*

Ἡ ἐπίμοχθη αὐτὴ ζωὴ μας, τότε μονάχα πάρνει ἀξία, ὅταν ἔχη περιεχόμενο εὐγενικό· κι' ὅταν εἶναι μιὰ πνευματικὴ πορεία πρὸς τὶς κορφές καὶ τὰ γαλανὰ τους ὕψη. Ὅταν δηλαδὴ ἀρνιέται κανεὶς νὰ ἐνδώσῃ στὸ κοσμικὸ τῆς στοιχείο· καὶ πιστεύει πῶς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἓνα θεῖο σχέδιο κ' ἓνα ὄνομα κ' ἓνα στοιχεῖο αἰώνιο. Γιατὶ βέβαια ὑπάρχουνε μέσα μας στοιχεῖα καιρικά, ποὺ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ ὀρυκτά, πρὸς τὰ φυτὰ καὶ πρὸς τ' ἄλλα ἔμψυχα ὄντα. Μὰ ὅ,τι ἔχει ἀξία κι' ὅ,τι μᾶς κάνει τὴν κορωνίδα τῆς Δημιουργίας καὶ μᾶς τοποθετεῖ σὰν τὴν ἀνώτατην ἀξία τοῦ κόσμου, εἶναι ἀναμφισβήτητα τὸ πνευματικὸ μας «Ἐγώ», ποὺ συγγενεῖ με τὸ Θεό, «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση» τοῦ ὁποίου κ' ἐπλασθήκαμε.

Καὶ ἡ ζωὴ τότε μονάχα παίρνει ἓνα βαθὺ νόημα, ὅταν δὲν τὴν ἀπορροφοῦν τὰ πρόσκαιρα καὶ τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα τῆς, ἀλλὰ προσανατολίζεται πρὸς τὸν αἰώνιο Θεό. Καὶ βεβαιώνει, σὲ κάθε τῆς στιγμὴ καὶ με κάθε τῆς ἐνέργεια, τὴν πνευματικὴ τῆς φύση καὶ τὴν αἰωνιότητά τῆς αὐτῆ. Νὰ ζῆς σὰν διαβάτης πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Νά, ποιὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερη σοφία τῆς ζωῆς. Ἀλλοιώτικα ἡ Μοῖρα μας καὶ ὁ ρόλος μας εἶναι κωμικὸς μαζὶ καὶ τραγικὸς. Ἐγας μὸχος δηλαδὴ ἀτελειώτος. Ἀνεμοσκόρπισμα τῶν ὥρων μας. Ἀγωνίες, ἀσθένειες, ἀπογοητεύσεις, δυστυχίες· καὶ στὸ τέλος ὁ θάνατος. Ἡ ἀποσύνθεση δηλαδὴ· ἡ φρικτὴ ἀπώλεια κάθε μορφῆς· καὶ ὁ ἀποκρουστικὸς θρίαμβος τῶν κατώτερων ὀλικῶν στοιχείων τῆς ὑπαρξῆς μας. Ἡ Χριστιανικὴ μας ὁμως συνείδηση μᾶς υπαγορεύει, πῶς ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἀπείκασμα τῆς θείας εἰκόνας. Ὅτι ἔχομε γεννηθῆ ὄχι στὸ χρένο, ἀλλὰ στὴν αἰωνιότητα. Κι' ὅτι ἡ περαστικὴ αὐτὴ ζωὴ μας, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ στιγμὴ μονάχα τῆς ἀνάπτουξῆς τῆς στὸν πνευματικὸ κόσμο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

Ο "ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ,, ΚΑΙ Η ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ "ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ,,

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ

Τὸ κάτωθι δημοσιευόμενον δραματικὸν σχεδιάσμα τοῦ κ. Κωστῆ Μπαστιᾶ μετεδόθη ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν τὴν 6ην Φεβρουαρίου τ. ἔ. εἰς τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐκπομπὴν «Παράλληλοι Βίαι».

Ὁ συγγραφεὺς ἐπέλεξε τὴν δραματικὴν στιγμήν τῆς συλλήψεως τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ, ἐκδότου τῆς «Εὐαγγελικῆς Σάλπιγγος», διὰ νὰ καταφανῆ πλήρως καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων καὶ ἡ μεθοδολογία τῶν ἀντιπάλων του, οἱ ὅποιοι ἐπίστευον ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ δεθῆ ἡ φωνὴ τῆς Ὁρθοδόξιας. Τὰ προβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως πρόσωπα, ἕκ τοῦ περιβάλλοντος τόσον τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ὅσον καὶ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου, εἶναι ὅλα ὑπαρκτά, διαδραματίσαντα ρόλον εἰς τὴν ἰδεολογικὴν σύγκρουσιν Οἰκονόμου-Φαρμακίδου καὶ ἐκφράζουσι ὅσον καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς συγκρούσεως τὸ πνεῦμα τῶν δύο ἀντιπάλων ρευμάτων καὶ τὴν ὑψηλὴν πνευματικότητα τῆς Ὁρθοδόξου γραμμῆς τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων.

Τὰ ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν δραματικά Σχεδιάσματα τοῦ κ. Κωστῆ Μπαστιᾶ ἔχουσι τόσῃν εὐρείαν ἀπήχησιν, ὅπως καὶ αἱ κατὰ Σάββατον Ὁμιλίαι του, αἱ μεταδιδόμεναι ὑπὸ τοῦ ἰδίου Σταθμοῦ, εἰς τὰς κατὰ Κυριακὴν ἀναγινωσκομένας Εὐαγγελικὰς καὶ Ἀποστολικὰς Περιχοπὰς, ὥστε ὁ «Ἐφημέριος» ἐζήτησε ἀπὸ τὸν συγγραφέα τοῦ «Παπουλάκου» καὶ τοῦ «Νέου Κυριακοδρομίου» τὴν ἄδειαν ἀναδημοσιεύσεως τοῦ δραματικοῦ αὐτοῦ σχεδίου χάριν τῶν ἀναγνωστῶν του.

[Ἡ σκηνὴ διαδραματίζεται στὰ γραφεῖα τοῦ θρησκευτικοῦ περι-
οδικοῦ «Ἡ Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ», ποῦ ἐκδίδει ὁ ἱερομόναχος καὶ
ἱεροκέρυκας Γερμανὸς καὶ γράφει ὁ πολὺς καὶ θαυμαστὸς Κωνταν-
τίνος Οἰκονόμος, ὁ ἐξ Οἰκονόμων. Ὁ Γερμανὸς βηματίζει ἀνή-
συχος καὶ ἐκνευρισμένος. Ρίχνει, ποῦ καὶ ποῦ, ἐρευνητικὰ βλέμματα
ἀπὸ τὸ παράθυρον πρὸς τὸ δρόμον. Δείχνει ν' ἀνυπομονεῖ. Ἡ μοναχὴ
Κυπριανὴ ὄρθια παρακολουθεῖ τὸν σεβάσμιον ἱερομόναχον μὲ ὕφος
ἐναγώνιον].

Κυπριανή: Πάτερ Γερμανέ, πρέπει νὰ ἡσυχάσετε λίγο.
Προχτὲς κοιμηθήκατε μονάχα μιὰ ὥρα. Χτὲς δὲν κοιμηθήκατε
διόλου καὶ δὲν φάγατε... Δὲν τὸ καταλαβαίνετε πὼς ἔτσι βοη-
θεῖτε τὸ παιχνίδι τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδόξιας...;

Γερμανός: Καὶ πῦλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσι... "Ὅ,τι καὶ νὰ κάνουν ὅλοι αὐτοί, ποὺ εἶναι πουλημένοι στὴ Δύση, ἢ Ὁρθοδοξία δὲν πέφτει...

Κυπριανή: Γιατὶ δὲν πᾶτε νὰ ξαπλώσετε λίγο;...

Γερμανός: Μὰ νομίζεις πὼς τριγυρίζω ἔτσι στὰ κουτουροῦ; Δὲν ξέρεις ποιὸν περιμένω;

Κυπριανή: "Ὅχι.

Γερμανός: Τὸ μεγάλο δάσκαλο, τὸ νέο στῦλο τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν πνευματικό μας πατέρα!

Κυπριανή: Τὸν Κωνσταντῖνο, τὸν Οἰκονόμο τῶν ἐξ Οἰκονόμων!... Δὲν μοῦ εἶπατε τίποτα...

Γερμανός: Τὸ εἶχα πεῖ στὴν ἀδελφὴ Βενιαμίν... Νόμιζα, πὼς τὸ ἤξερες... "Ἐπρεπε νάχη ἔρθη πολὺ πρωτῆ... Γιὰ ν' ἀργῆ τόσο, κάτι πολὺ δυσάρεστο συμβαίνει... (Μπαίνει ἡ μοναχὴ Βενιαμίν).

Μ. Βενιαμίν: (σιγά). Ἀδελφὴ Κυπριανή, ἀδελφὴ Κυπριανή...

Γερμανός: Τί συμβαίνει;

Βενιαμίν: Πάτερ μου... πάτερ μου...

Γερμανός: Λέγε...

Βενιαμίν: Δίπλα... ἐδῶ δίπλα... ἡ Μαρουσῶ τοῦ Κλεόπα μοῦ εἶπε μυστικά, πὼς χτὲς τὸ σούρουπο πέρασε ὁ Βαρθολομαῖος, αὐτὸς ὁ χαφιῆς τοῦ Φαρμακίδη, μ' ἓναν χωροφύλακα καὶ κυττάγανε τὸ σπίτι μας καὶ σιγοκουβεντιάζανε καὶ ἡ Μαρουσῶ μοῦ εἶπε πὼς κάτι μαγειρεύουνε...

Κυπριανή: Πάτερ Γερμανέ... Δὲν φεύγετε προσωρινά;... Ὑπάρχει μέρος νὰ σᾶς κρύψουμε... Αὐτοὶ δὲν θὰ ἡσυχάσουνε.

Γερμανός: Μὴ βλαστημᾶτε... Ἐσχνατε πὼς βγάζω τὴ σάλπιγγα τοῦ Εὐαγγελίου... Κρύβεται λοιπόν, σὰν ἔνοχος, ἡ «Σάλπιγξ τοῦ Εὐαγγελίου»; Κρύφτηκε ὁ Κύριος ὅταν τὸν κυνηγοῦσαν οἱ σταυρωτὲς του; Μποροῦν ν' ἀφανίσουν τὸ σῶμα μου... Τὸ πνεῦμά μου ὅμως θὰ μείνῃ ἀδούλωτο, κι' αὐτὸ ἀξίζει.

[Ἀκούγεται χτύπημα τῆς πόρτας. Ἡ Κυπριανὴ καὶ ἡ Βενιαμίν τρέχουν στὸ παράθυρο καὶ σ' ἐξαλλῆ κατάστασιν φωνάζουν:]

Πάτερ Γερμανέ... ὁ πατὴρ Κωνσταντῖνος...

Γερμανός (μ' ἀναστεναγμὸ ἀνακούφισης): Ἐπὶ τέλους ἤρθε... (Οἱ δύο μοναχὲς βγαίνουν γιὰ ν' ἀνοίξουν τὴν πόρτα καὶ σὲ λίγο μπαίνει ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος).

Οἰκονόμος: Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν.

Γερμανός: Εὐλογεῖτε.

Οἰκονόμος: Ὁ Κύριος... Ἄργησα, ἀλλά...

Κυπριανή: Θὰ πάρετε κάτι;

Οἰκονόμος: Τίποτα... Πηγαίνετε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ κι' ἀφήστε μας μόνους... Ὁ Φαρμακίδης θὰ πέση στὸ λάκκο ποὺ σκάβει γιὰ τοὺς ἄλλους... Νομίζει πὼς ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ δένεται. Εἶναι ἡλίθιος... Μπορεῖ νὰ κατάφερε τοὺς Βαυαροὺς νὰ σ' ἐξορίσουνε. Σήμερα σένα, αὐριο ἐμένα... Ἄλλὰ μ' ἐξορίες καὶ πανουργίες δὲν δένεται ὁ Λόγος τοῦ Κυρίου.

Γερμανός: Τὸ περίμενα.

Οἰκονόμος: Περιμένω χειρότερα... Ἄργησα, γιατί περίμενα τὸν Ἰωαννίκιο νὰ μοῦ φέρῃ τὸ ἀντίγραφο τοῦ Διατάγματος. (Ὁ Οἰκονόμος βγάζει ἕνα χαρτὶ καὶ διαβάζει:) «Δαβόντες ὑπὸ ψιν τὴν ἀπὸ 24ῆ Νοεμβρίου (6 Δεκεμβρίου) ἀναφορὰν τῆς ἡμετέρας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας περὶ τῆς κάτωθι σημειουμένης ὑποθέσεως, διατάσσομεν νὰ περιορισθῇ ὁ ἱερομόναχος Γερμανός εἰς τὸ ἐν Σκιαθῶ κοινοβιακὸν μοναστήριον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. ... Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως, κόμης Ἄρμανσπεργ»... Τὴν ἔκθεση τῆς Γραμματείας τὴν ἔγραψε μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια ὁ Θεοκλήτος Φαρμακίδης καὶ προχτὲς τὴ νύχτα πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Ἄρμανσπεργ καὶ κάθισε δυὸ ὥρες μαζί του... Ὁ ἅγιος Κυνουρίας Διονύσιος καὶ ὁ ἅγιος Ἀττικῆς Νεόφυτος μὲ πληροφόρησαν πὼς ὁ Φαρμακίδης ἔπεισε καὶ τὴ Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν νὰ μὴ διατυπώσουν στὴ Σύνοδο κατηγορία ἐναντίον σου, ἐπειδὴ ἡ Σύνοδος ἀποτελεῖται ἀπὸ μητροπολίτας ποὺ εἶναι ὀπαδοί μου καὶ ὀρθόδοξοι. Κι' ἐπέμεινεν ἡ Πολιτεία νὰ ἐνεργήσῃ ἐρήμην τῆς Ἐκκλησίας... Καὶ τὸ πέτυχε...

Γερμανός: Γενηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου...

Οἰκονόμος: Φυσικὰ γενηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου δὲν γίνεται νὰ συμπίπτει μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδη.

Κυπριανή: Πάτερ Κωνσταντῖνε εἶναι σίγουρο πὼς θὰ στείλουμε ἐξορία τὸ Γέροντα;

Οἰκονόμος: Σίγουρο.

Βενιαμίν: Καὶ ποῖο τὸ ἐγκλημά του;

Οἰκονόμος: Ἐνα καὶ μεγάλο: Μένει καὶ θὰ μένει ὀρθόδοξος. Οὔτε μὲ τοὺς παπικοὺς ἐρωτοτροπεῖ οὔτε μὲ τοὺς λουθηροκαλβίνους.

[Ἐκκλῆσια θόρυβος καρότσας. Οἱ δύο μοναχὲς τρέχουν στὸ παράθυρο].

Κυπριανή: Μιὰ καρότσα σταμάτησε στὴν πόρτα...

Βενιαμίν: Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου... Ὁ ἀρχιδιάκονος Βαρθολομαῖος, μιὰ κυρία κι' ἕνας κύριος.

Γερμανός: Ὁ Βαρθολομαῖος, ὁ ἀρχισπιρῆς τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδη... Βέβαια δὲν ἔρχεται γιὰ καλὸ.

[Χτυπᾷ ἡ πόρτα].

Οἰκονόμος: Ἄνοιξτέ τους.

[Οἱ δύο μοναχὲς φεύγουν καὶ ξαναγυρίζουν μὲ τοὺς τρεῖς ξένους].

Βαρθολομαῖος: Πατέρες εὐλογεῖτε.

Οἰκονόμος: Ὁ παντεπόπτης Κύριος ἄς εὐλογήσῃ ὄλους.

Βαρθολομαῖος: Χαίρω, ἅγιοι Πατέρες, ποὺ σᾶς συναντῶ καὶ τοὺς δύο μαζί... Ὅσο κι' ἂν δὲν μὲ λογαριάζετε φίλο, θέλω νὰ διαβεβαιώσω τὴν ἀγιότητάς σας πὼς μονάχα αἴσθημα σεβασμοῦ στὴν ὁσιότητα καὶ τὴ σοφία σας μὲ φέρνει ἐδῶ... Μάρτυρές μου οἱ δύο φίλοι ποὺ κάνουν σ' ὄλους μας τὴν τιμὴ νὰ βρίσκονται μαζί μας. Ἡ κυρία Μαρία Μοναρχίδου¹ καὶ ὁ γιατρός κύριος Ἀντώνιος Σεμετέκος, ποὺ τόσον τίμησε τὸνομα τῆς Ἐλλάδας μὲ τὰς σπουδὰς του στὴ Γερμανία... Ἐρχομαι σὰν φίλος νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, πὼς ὁ πανοσιολογιάτατος ἀρχιμανδριτῆς Γερμανὸς διατρέχει ἄμεσον κίνδυνον ἐξορίας καὶ πὼς καὶ σᾶς, πάτερ Κωνσταντίνε, περιμένει ἡ ἴδια τύχη, ἂν δὲν ἀλλάξετε τακτική.

Οἰκονόμος: Νὰ γίνουμε τί; Ἄντορθόδοξοι;

Βαρθολομαῖος: Εἶναι ἀντορθόδοξος ὁ Θεοκλήτος Φαρμακίδης;

Μοναρχίδου: Ἄκριβῶς... Εἶναι στυλὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ...

Σεμετέκος: Τὸ φωτισμένο μυαλὸ τοῦ αἰῶνος μας.

Οἰκονόμος: Ἄδικα κουρασθήκατε... κι' ἄδικα χάνετε τὸν καιρὸ σας. Ὁ Φαρμακίδης ἐνσαρκώνει τὴν προδοσία τῆς Ὀρθοδοξίας. Προετοιμάζει τὸ δρόμο γιὰ τὴν κυριαρχία τῶν ἀρνητῶν τοῦ Χριστοῦ.

Σεμετέκος: Καλύτερα νὰ ἡρεμήσετε, πάτερ μου... Ὁ δόξος τόνος οὔτε τὰ πρόσωπα ὠφελεῖ, οὔτε τὴν ιδέες. Ἄς ἐξετάσωμε καλύτερα μὲ ἡρεμία ποῖο εἶναι τὸ περιεχόμενο τῆς προδοσίας, τοῦ πατρὸς Θεοκλήτου. Εἶναι ἀντορθόδοξη ἐπιδιώξις ἡ συντόμευσις τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τοῦ λειτουργικοῦ μέρους τῆς Ἐκκλησίας; Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμόζεται τὸ μοναστηριακὸ Τυπικὸ

1. Ἡ κατόπιν κυρία τῶν τιμῶν τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας.

στοις ένοριακούς Ναούς; Και αυτές οι άτελείωτες ακολουθίες δέν είναι ή βαττολογία ή πολυλογία δηλαδή, πού μνημονεύει ο Παύλος.

Ο ι κ ο ν ό μ ο ς : 'Η θεωρία ή δική σας και του Φαρμακίδη είναι άρνησις τής ουσίας τής 'Ορθοδοξίας και πλαστογραφία τών λόγων του Παύλου. 'Ο μέγας Γρηγόριος ο Νύσσης, έξηγώντας τή λέξη βαττολογία, γράφει: «Λήρος γάρ έστι και βαττολόγος τών ιδίων επιθυμιών συνεργόν ύπηρέτην τόν Θεόν γίνεσθαι προσευχόμενος». 'Ο εύαγγελιστής Λουκάς μάς πληροφορεϊ, ότι ο Χριστός «διενυκτέρευσεν έν τή προσευχή του Θεού» και ότι επανελάμβανε τήν προσευχή. «Προσηύξατο έκ τρίτου τόν αυτών λόγον είπών», και ότι ο Θεός εισακούει τούς έκλεκτούς αυτού «τούς βοώντας πρós αυτόν νυκτός τε και ήμέρας». Και οι 'Απόστολοι προσκαρτεροΰσαν «όμοθυμαδόν τή προσευχή και τή δεήσει». Είναι βαττολογία όλα αυτά; 'Αλλά ο λόγος πού ο Φαρμακίδης και οι δυτικόπληκτοι όπαδοί του θέλουν νά περιορίσουν τó λειτουργικό μέρος τής 'Εκκλησίας και σιγά - σιγά νά τó αντικαταστήσουν με δυτικής έμπνεύσεως φλυαρίες δέν είναι ο φόβος μήπως κουράσουν τó έκκλησιασμα, αλλά ο φόβος μήπως γίνουν συνειδητά τά άπαρασάλευτα δόγματα τής 'Ορθοδοξίας. Γιατι ή Λειτουργία και ή όρθόδοξος ύμνογραφία δέν είναι παρά ή έκφραση αυτών τών άπαρασάλευτων δογμάτων. 'Η Δύση όμως τούς έχει χαλάσει. 'Η 'Ορθοδοξία είναι μία πηγή πού βρίσκεται πάντα ρέουσα τó ζών ύδωρ, και άμετακίνητη στη θέση της. 'Οσοι από κείνους πού περνοΰν μπροστά της τήν βλέπουν άρδεύονται. 'Οσοι έχουν διαφθορή από τή Δύση και έχουν γίνει οι άλκολικοί του πνεύματος δέν τήν βλέπουν, αντιπαρέρχονται και αντί του αναβλύζοντος καθαρού ύδατος αναζητοΰν τó ποτό του Βάκχου. 'Η βαθύτερή τους επιδίωξη είναι νά καταργήσουν τήν όρθόδοξο ύμνογραφία, έπειδή τó περιεχόμενό της αντιστρατεύεται τούς σκοπούς τους, και νά τó αντικαταστήσουν με περιεχόμενο άχρωμο, άοσμο και άγευστο και με άνούσια κηρύγματα προτεσταντικού χαρακτήρα και ν' αντικαταστήσουν τή βυζαντινή, τή θεία βυζάντινη μουσική με Ναπολιτάνικες καντάδες. Σκοπός τους δέν είναι ν' άπασχολήσουν λιγώτερο τούς χριστιανούς, αλλά νά τούς άπασχολήσουν περισσότερο με κηρύγματα. Τους ένοχλεί τó μυστήριο και θέλουν στη θέση του νά βάλουν ήθικολογικούς όρθολογισμούς. Τó μυστήριο τής Λειτουργίας στά χρόνια τής δουλείας ήταν για τούς άπλοΰς ανθρώπους και τούς άσοφους, τó πιό φυσικό πράγμα του κόσμου. Για τούς σοφούς ήταν τó πιό μεγάλο ύπερκόσμιο μυστήριο. 'Ο Φαρμακίδης και ο Βάμβας κατεβάζουν τó Εύαγγέλιο στη κατηγορία ένός ήθικολογικού βιβλίου και θέλουν τó ύποβιβασμένο αυτό

βιβλίο ν' αντικαταστήσῃ τὸ μυστήριον. Ὅταν ὅμως ὁ λόγος τοῦ Κυρίου γίνῃ ἓνα βιβλίο, κατὰ τὶς προτεσταντικὰς δοξασίαις, δημιουργοῦμε τὸ χωρισμό. Δημιουργοῦμε ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος μιὰ ἀριστοκρατία, πού μπορεῖ νὰ τὸ διαβάσῃ καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ κατὰ τὰ συμφέροντά της, καὶ μιὰ τάξιν ἀνίδεων, πού πρέπει νὰ κατηγίεται καὶ νὰ κατευθύνεται ἀπὸ μιὰ ὀργανωμένη ἀριστοκρατία ἐρημνευτῶν, ἓνας νέος τύπος συλλογικῶς ὀργανωμένης ἀριστοκρατίας... Ὅταν οἱ γέροντες παπᾶδες τῶν χωριῶν μας δίνανε στὸ λαὸ τὴν Ἁγία Μετάληψιν δὲν καταλαβαίνανε ἴσως περισσότερα ἀπὸ τοὺς δεχόμενους τῆς θεῆς Κοινωνίας. Ὁ παπᾶς ὅμως ἔμενε παπᾶς καὶ ὁ πιστὸς ὀρθόδοξος πιστὸς. Μυστήριον μέγα ἦταν ἡ Μετάληψιν καὶ γιὰ τοὺς δύο. Ὅταν ὅμως οἱ νέοι ρασοφορεμένοι πάστορες κάνουν τὴ Βίβλον ἓνα βιβλίο κοινωνικῆς καὶ ἠθικολογικῆς σκοπιμότητος, τὸ μυστήριον ἐξαφανίζεται. Αὐτοὶ εἶναι τάχα κείνοι πού γνωρίζουν—ἢ νομίζουν πὼς γνωρίζουν— πού διδάσκουν, καὶ ἀντὶ νὰ εἶναι ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου, γίνονται σκοπιμολογιώτατοι καθηγηταὶ φραγκικοῦ τύπου.

Μοναρχίδου: Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν εἶναι νὰ ἐξαφανιστῇ κάθε προσπάθεια γιὰ διαφώτιση καὶ γιὰ παιδείαν. Καὶ ἴσως γι' αὐτὸ πολεμάτε καὶ τὶς μεταφράσεις τῆς Γραφῆς, πού τόσο σοφὰ φιλοτέχνησε ὁ οὐσιώτατος Νεόφυτος Βάμβας.

Οἰκονόμος: Κάνετε λάθος. Πολεμῶ τὶς ἐργασίαις τοῦ Βάμβας, ἐπειδὴ ὁ Βάμβας εἶναι ἀντορθόδοξος καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι ὑποπτες οἱ μεταφράσεις του. Συνεργάζεται στενά, ὅπως καὶ ὁ Φαρμακίδης, μ' ὅλους τοὺς πράκτορας τῶν ξένων θρησκευτικῶν προπαγανδῶν καὶ ἂν δὲν φανερώνουν ξεκάθαρα τὴν προδοσίαν τους, εἶναι ἐπειδὴ φοβοῦνται τὸ λαὸν, τὸν ἀπλὸν λαὸν καὶ ὄχι τοὺς δυτικὸ-πληκτοὺς ἐπιστήμονες, πού εἶναι τάχα οἱ μόνοι Ἑρακλεῖς τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὅταν ὁ μεταφραστὴς εἶναι ὀρθόδοξος τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει. Γιατί δὲν κατηγόρησα τὴ μεταφραστικὴν ἐργασίαν τοῦ Νικόδημου τοῦ Ἁγιορείτη; Γιατί ἐπαίνεσα τὴ βιογραφίαν τοῦ μεγάλου δογματικοῦ στόλου τῆς Ὀρθοδοξίας, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, γραμμμένη ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φιλόθεον, ὅπως τὴν μετέφρασε σὲ ἀπλοελληνικὴ ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς Ἀθανάσιος ὁ Πάριος; Γιατί ἔγραψα καὶ παράδωκα στὸν ἀλησμόνητον κυβερνήτην Ἰωάννην Καποδίστρια μελέτην καὶ γιὰ τὴν ἰδρυσὴν καὶ γιὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, προορισμένης νὰ ἐτοιμάσῃ ὀρθόδοξα θεολογικὰ κατὰρτισμένον κληρὸν καὶ ἱεραρχίαν;

Βαρθολομαῖος: Καὶ ἡ Πολιτεία ἰδρύνοντας τὴ Θεολογικὴ Σχολὴν στὸ Πανεπιστήμιον, πού ἐτοιμάζεται, δὲν ὑπηρετεῖ τὸν ἴδιον σκοπὸν; Γιατί θέλετε ν' ἀποξενώσετε τὴν Πολιτεία ἀπὸ αὐτὴν τὴ φροντίδα;

Ο ἰ κ ο ν ὁ μ ο ς : Γιατί ἡ Πολιτεία εἶναι ἀκατάλληλη νὰ ἐκπαιδεύσῃ ὀρθόδοξα τὸν κλῆρο. Για ποῖο λόγο ἡ Πολιτεία ἰδρύει στρατιωτικὲς σχολὲς πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου, γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ στελέχη τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ. Γιατί οἱ ἀξιωματικοὶ ποῦ θὰ στελεχώσουν τίς ἐνοπλες δυνάμεις τῆς δὲν φτάνει ν' ἀποκτήσουν στρατηγικὲς καὶ στρατιωτικὲς γνώσεις, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀποκτήσουν καὶ στρατιωτικὸ πνεῦμα.... Τῆς ἀρνεῖται κανεὶς αὐτὸ τὸ δικαίωμα; Βάσει ὅμως ποιᾶς λογικῆς ἀρνεῖται στὴν Ἐκκλησία τὸ δικαίωμα νὰ μὴν φορτώσῃ τὸ μυαλὸ τῶν κληρικῶν τῆς μὲ οὐδέτερες θεολογικὲς γνώσεις ἀμφιβόλου ὀρθοδοξότητος, ἀπὸ λαϊκοὺς, ποτισμένους ἀπὸ τίς θεολογίας ἑτεροδόξων ἡμολογιῶν, ἀλλὰ νὰ ὀργανώσῃ τὴν θεολογικὴ παιδεία κατὰ τρόπον ποῦ νὰ ἐμφυσῆσῃ πνεῦμα ἐκκλησιαστικὸ καὶ πνεῦμα ὀρθοδοξίας στοὺς μέλλοντας κληρικοὺς καὶ ἱεράρχες τῆς;

Σ ε μ τ έ κ ο ς : Κι' ὀνομάζετε πνεῦμα ὀρθοδοξίας τίς μισαλλόδοξες ἐγκυκλίους τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ βου;

Γ ε ρ μ α ν ὁ ς : Μὴν κάνετε, γιατρέ, χαρακτηρισμοὺς ποῦ δὲν ταιριάζουν. Ὁ Γρηγόριος, ὁ βος, ὁ Φουρτουριάδης, εἶναι ἀληθινὰ ἡ νεώτερη δόξα τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ο ἰ κ ο ν ὁ μ ο ς : Δὲν ἀρέσει ὅμως τοῦ Θεόκλητου Φαρμακίδη, ἐπεὶδὴ ξεσκεπάσε τίς διδασκαλίαις του στὴν Ἰόνιο Ἀκαδημία. Αὐτὰ τὰ ἄνθη τῆς ἀνομολόγητης αἵρεσης, ποῦ κεκαλυμμένη παρουσιαζόταν. Ὅλη ἡ ἱστορία τῆς αὐθαίρετης ἀνακηρύξεώς τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔχει ὡς ἀφορμὴ τὸ μῖσος τοῦ Φαρμακίδη κατὰ τοῦ Γρηγορίου τοῦ βου καὶ τοῦ λαμπροῦ καὶ ὀρθόδοξου συνεργάτη του, τοῦ ἀρχιμανδρίτη Εὐσέβιου Πανᾶ, ποῦ οἱ ὁμοσθηεῖς τοῦ λόρδου Γκίλφορντ ἐξόρισαν ἀπὸ τὴν Κεφαλληνία.

Μ ο ν α ρ χ ἰ δ ο υ : Ὡστε φρονεῖτε, πὼς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐξαρτημένη ἀπὸ ἓνα ὑπόδουλο Πατριαρχεῖο;

Ο ἰ κ ο ν ὁ μ ο ς : Ἐσεῖς, κυρία μου, περιορίστείτε στὶς ἀνακτορικὲς ἀσχολίας σας καὶ μὴν ἀνακατεύσετε σὲ ζητήματα ποῦ δὲν τὰ ξέρετε. Τὰ θέματα τῆς πίστεως δὲν εἶναι θέματα δημαγωγικά. Ποτὲ δὲν ἀρνήθηκα τὸ αἷτημα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ καταστῆ Αὐτοκέφαλος. Ἐκεῖνο ποῦ ἀρνήθηκα, ποῦ ἀρνοῦμαι καὶ ἐπιρρίνω, εἶναι ὁ αὐθαίρετος καὶ ἀντικανονικὸς τρόπος, ποῦ ἔγινε αὐτὴ ἡ χειραφεσία... Ὁ Φαρμακίδης ὅμως περισσότερο κι' ἀπὸ τὸ αὐτοκέφαλο ἤθελε νὰ κορέσει τὸ μῖσος του κατὰ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου, ταπεινώνοντάς τον. Αὐτὸ εἶναι ὅλο. Ἀλλὰ θὰ συνεχίσωμε τὸν ἀγῶνα, ὅσους κι' ἂν στείλετε στὴν ἐξορία, κι' ὅσους κι' ἂν κλείετε στὶς φυλακές.

Γερμανός: Στρατιῶτες τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ Χριστοῦ εἶμαστε. Καί γιά τή δόξα του δίνουμε πρόθυμα καί τή ζωή μας.

Βαρθολομαῖος: Ὅμως ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης ἀπέδειξε πῶς τὰ δικαίωματα αὐτά τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου εἶναι ἀθάλαρα ἐπινοήματα.

Οἰκονόμος: Ντροπή καί σ' αὐτούς καί σέ σένα. Τά ἐπιχειρήματα τοῦ Φαρμακίδη εἶναι παραποίηση τῆς ἐξόφθαλμης ἱστορικῆς πραγματικότητας. Ὅταν ὑπογραμμίζη πῶς κάποτε ὁ θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ἐπαρχία τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας καί ἀντιπαρέρχεται τήν ἱστορική πραγματικότητα αἰώνων, διαπράττει τή μεγαλύτερη αὐθαιρεσία. Δέν ἔχει καμμιά ἀξία πότε γεννήθηκε ἕνας θεσμός, ὅπως δέν ἔχει σημασία πότε γεννήθηκε καί ἀπό ποιούς γεννήθηκεν ἕνας ἄνθρωπος. Σημασία ἔχει τί πραγματοποίησε ἕνας θεσμός καί ἕνας ἄνθρωπος μετὰ τή γέννησή του. Κι' αὐτά τὰ σπουδαῖα καί θαυμαστά, πού συνθέτουνε τήν ἱερή ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας, παραγνωρίζουν καί διαγράφουν οἱ δυτικὸπληκτοι. Καί τί δέν ἐπραξε γιά τήν Ὁρθοδοξία καί γιά τὸ Γένος ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία; Τῆ μισοῦν ὅμως, ὄχι ἐπειδὴ ἦταν κάποτε ἐπισκοπὴ τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας, ἀλλὰ ἐπειδὴ δικαίωσε τὴ δογματικὴ θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ὁ Πατριάρχης. Ἐπειδὴ ὑπερίσχυσαν ὁ Ἰωσήφ Βρυένιος, ὁ Μάρκος, ὁ Εὐγενικός, ὁ Γεώργιος Σχολάριος, ὁ Λούκαρης, ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, ὁ πατριάρχης Γρηγόριος ὁ βος. Γι' αὐτὸ μισοῦν καί θέλουν ν' ἀγνοοῦν, νὰ μειώνουν ἕναν θεσμὸ ἱερό, ὅπως μισοῦν τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐπειδὴ στάθηκε πάντα ἀκρόπολη ὀρθοδοξίας καί φρούριο κατὰ τῆς πνευματικῆς δουλείας στὴ Δύση.

Μοναρχίδου: Κι' ὅμως, πάτερ Κωνσταντῖνε, ὁ Χριστιανισμὸς εἴτε ἀνατολικὸς, εἴτε δυτικὸς, εἶναι ἕνας. Ὁ δυτικὸς μάλιστα, πού μὲ τόσο φανατισμὸ πολεμᾶτε, ἀνέπτυξε ἕνα μοναχισμὸ κοινωνικὰ χρήσιμο, ἐνῶ ἐμεῖς μονάχα προσευχόμεστε.

Οἰκονόμος: Κι' ἐπειδὴ προσευχόμεστε, ἔπρεπε νὰ κυνηγηθοῦν τὰ μοναστήρια ἀπὸ τὸν ἑτερόδοξο Μάουερ μὲ τὸν ἀσεβέστατο τρόπο πού κυνηγήθηκαν, νὰ πεταχτοῦν στοὺς δρόμους καί νὰ συρθοῦν στὶς φυλακὲς καί στὶς ἐξορίες μοναχοὶ καί μοναχές, τὰ ἱερά σκεύη νὰ καταπατηθοῦν, οἱ βυζαντινὲς εἰκόνες νὰ καίγονται ἢ νὰ πουλιοῦνται στοὺς ἀρχαιοκάπηλους καί αἰωνόβια χτίσματα νὰ γκρεμίζονται... Παράδειγμα ἡ ἀδελφὴ Κυπριανή!

Μοναρχίδου: Θὰ ἦταν προτιμότερο ἡ ἀδελφὴ Κυπριανὴ ἀντὶ νὰ προσεύχεται ὥρες τῶν ὥρῶν, νὰ ἦταν δασκάλισσα, ἢ νοσοκόμος ἢ κοινωνικὴ λειτουργός...

Κυπριανή: [μὲ λυγμούς] Σῶπα βλάστημη. Δὲ φοβάσαι Θεό; Μὲ πετάξανε μὲ σπασμένο τὸ κεφάλι ἀπ' τὸ μοναστήρι, ἐπειδὴ δέν

ἤθελα νὰ τὸ παρατήσω θεληματικά. Εἶμαι ἐβδομῆντα χρονῶ.
Ἔχασα στὸν ἀγῶνα καὶ τὰ τρία παλληκάρια ποὺ εἶχα. Στὸν ἀγῶνα
γιὰ τὴ λευτεριά. Κι' ἀφοῦ τάχασα ὅλα, πῆγα στὸ μοναστήρι. Τόσο
μεγάλο ἦταν τὸ ἐγκλημα μου ὥστε νὰ μὲ χτυπήσουν, νὰ σκίσουν
τὸ μαῦρο τσεμπέρι μου; Τόσο μεγάλο ἐγκλημα εἶναι ν' ἀφοσιωθῆ
στὸ Χριστό, μιὰ μάνα, ποὺ ἔδωσε καὶ τὰ τρία τῆς παιδιὰ στὸν ἀγῶνα
καὶ δὲν ζητᾶ τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ἀφιερωθῆ στὴν προσευχὴ καὶ
τὴν ὑπηρεσία τοῦ Κυρίου; Νὰ μᾶς ἀπαγορεύουνε χριστιανοὶ καὶ
Ἕλληνες, ὅσα μᾶς ἀφίνανε οἱ Τοῦρκοι πανελείθερος νὰ κάνουμε;
Αὐτὴ εἶναι ἡ λευτεριά ποὺ ὄνειρεύομαστε; Γιὰ τέτοια λευτεριά
θυσιάσαμε καὶ παιδιὰ καὶ βιὸς κι' ὅ,τι εἶχαμε... Τί ἔδωσες ἐσὺ
κυρά μου περισσότερο ἀπὸ μένα στὸν ἀγῶνα; Τί σοῦ κόστισε
αὐτὴ ἡ λευτεριά ποὺ λέμε πῶς ἔχουμε; Εἶδες σκοτωμένα τὰ παι-
διὰ σου; Εἶδες καμένη τὴν καλύβα σου; Τί εἶδες καὶ ποῦ ἦσουνα
ὄταν ἐμᾶς μᾶς σφάζανε;

Οἱ κ ο ν ὀ μ ο ς: Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ἀλήθειας αὐτῆ... Δὲν
πολεμᾶμε πρόσωπα καὶ δὲν ἀσεβοῦμε πρὸς τὶς νόμιμες ἐξουσίες.

Δὲν ἀναγνωρίζουμε ὅμως κανένα δικαίωμα σὲ κανέναν νὰ μᾶς
κανονίζη τὴ σχέση μας μετ' ὁ Θεό. Αὐτὴ τὴν κανόνισε ὁ Κύριος
καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ τὴ στερέωσαν οἱ πατέρες τῆς Ὁρθοδοξίας
καὶ οἱ Κανόνες. Αὐτοὺς σεβόμαστε κι' ἀκοῦμε καὶ κανέναν ἄλλον.

Β α ρ θ ο λ ο μ α ῖ ο ς [σὲ ἄγριο τόνο]: Αὐτὸ εἶναι σὰν νὰ
λέτε, πῶς ἡ Πολιτεία δὲν εἶναι χριστιανικὴ. Αὐτὸ εἶναι ἐπανά-
σταση. Κυρία μου, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν παίρνουν ἀπὸ λογικὴ
κι' ἄδικο χάσαμε τὴν ὥρα μας νὰ τοὺς φέρουμε σὲ θεογνωσία.
Εἶναι ἄξιοι τῆς τύχης τους. Ἐλάτε γιὰτρέ.

[Οἱ τρεῖς φεύγουν].

Γ ε ρ μ α ν ὀ ς: Ἡ ἐπίσκεψη αὐτὴ ἦταν μιὰ παγίδα.

Κ υ π ρ ι α ν ῆ: Οἱ χωροφύλακες εἶν' ἀπόξω.

[Ἀκούγεται θόρυβος στὴ σκάλα καὶ ἐμφανίζονται δυὸ χωροφύ-
λακες].

Γ ε ρ μ α ν ὀ ς: Σ' εὐχαριστῶ ἐν Χριστῶ ἀδελφὲ Κωνσταν-
τῖνε ποὺ ὀρθοτόμησες μπροστὰ στοὺς παγιδευτὲς τὸ λόγο τῆς
ἀληθείας. [Πρὸς τοὺς χωροφύλακες:] Ποιὸν ζητᾶτε;

Χ ω ρ ο φ ὄ λ α ξ: Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως σὲ συλλαμβάνω.

[Οἱ δύο χωροφύλακες τὸν ἀρπάζουν.]

Οἱ κ ο ν ὀ μ ο ς: Γιατὶ τὸν κακομεταχειρίζεστε, ἀφοῦ δὲν
σαῶς ἔφερε καμμιά ἀντίρρηση;

Κ υ π ρ ι α ν ῆ: Ἀφήστε τον νὰ βάλῃ τὸ ράσο του, τὸ καλη-
μαῦκι του... Σεβαστῆτε τὴν ἱερωσύνη του.

Χ ω ρ ο φ ὄ λ α ξ: Τέτοιοι ἱερωμένοι νὰ λείπουνε. Μπρός.
Ἔτσι ὅπως εἶσαι θάρσης.

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1958

Κυριακή. 23 Μαρτίου (Δ' Νηστειῶν)

(Μάρκ. 8' 17 - 31)

«Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ».
(Στίχ. 24)

[Πιστεύω, Κύριε. Βοήθησέ με στήν ἀπιστία μου].

Μιά μέρα,—διηγεῖται ὁ ἱερός εὐαγγελιστής Μᾶρκος, ἀρχίζοντας λίγο πιό ἔμπρός ἀπό τή σημερινή περικοπή — οἱ μαθηταί τοῦ Κυρίου εἶχαν πιάσει συζήτησι με κάποιους Γραμματεῖς κι' εἶχε μαζευθῆ γύρω ἄρκετό πλήθος. "Όταν ὁ Χριστός πλησίασε, — γιατί δὲν ἦταν ἀπό τὴν ἀρχὴ παρών — ὁ ὄχλος θαμπώθηκε, συνεχίζει ἡ εὐαγγελικὴ διήγησις, «καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν».

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ρώτησε τότε τὰ μηρυκαστικά ἐκεῖνα τοῦ Νόμου — τοὺς Γραμματεῖς — ποὺ εἶχαν παρασύρει στὸ δίχτυ τῆς ματαιολογίας τους τοὺς ἀπλοϊκοὺς του συντρόφους.

—Τί συζητεῖτε μεταξύ σας;

Ἄλλὰ πρὶν ἐκεῖνοι προλάβουν νὰ τοῦ ἀποκριθοῦν — κι' ἀπὸ ἐδῶ ἀκριβῶς ἀρχίζει τὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα ποὺ ἀκούσαμε, — ἕνας ἄνθρωπος ἀναμέρισε τὸν ὄχλο καὶ τοῦ εἶπε:

— Διδάσκαλε, ἔφερα ἐδῶ τὸ παιδί μου νὰ τὸ γιαιτρέψης.

Κυριανῆ: Δυὸ λεφτά νὰ βάλῃ τὰ παπούτσια του. Φορεῖ παντοῦφλες, δὲν βλέπετε;

Χωροφύλακας: Μπρός.. Δὲν ἔχουμε καιρὸ γιὰ χάσιμο. [Σπρώχνουν πρὸς τὰ ἔξω τὸ Γερμανὸ κι' ἀκούγεται τὸ βίαιον κατέβασμα στὴ σκάλα.]

Κυριανῆ: «Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἄσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν, ἀλλ' ἦ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός...

[Ἀκούγεται τὸ ἀναφυλλητὸ τῆς Κυριανῆς ποὺ ἡ φωνὴ της πνίγεται στοὺς λυγμούς καὶ συνεχίζει τὸν Ψαλμὸ ὁ Οἶκον ὁμοε:]

...Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρησεται καὶ πάντα ὅσα ποιεῖ κατευδωθήσεται...»

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΙΑΣ

Εἶναι πιασμένο ἀπὸ δαίμονα, πού τοῦ ἔχει πάρει τὴ μιλιὰ καὶ τὸ ρίχνει κάτω καὶ χτυπιέται κι' ἀφρίζει καὶ τρίζει τὰ δόντια καὶ μένει σὰν ξερό. Κι' εἶπα πρῶτα στοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ κάνουν καλά, ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὠδηγήθηκε ὡς ἐκεῖ ἀπὸ τὴν πίστι. Δὲν εἶχε πιά καιμιά ἐλπίδα στοὺς γυατροὺς καὶ στοὺς κομπογιαννῆτες, στοὺς ὁποίους ἀσφαλῶς θὰ εἶχε τρέξει πρὶν καὶ θὰ τοῦ εἶχαν πάρει ἀρκετὰ χρήματα.

Πρὶν ἀνοίξη τὸ στόμα του κανεὶς ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς, στόμα ἀπ' ὅπου θὰ βγαίνουν τὰ λόγια τῆς ὑπερηφανείας, τῆς πονηρίας καὶ τῆς ἀσεβείας, προφθάνει νὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ στὸν Κύριο ὁ πόνος κι' ἡ ἀπαντοχὴ μιᾶς ἀξιολύπτῃς καρδιάς, τῆς καρδιάς τοῦ βασανισμένου ἐκείνου πατέρα.

Αὐτός, πράγματι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἀξίζει ν' ἀπασχολήσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἡ δοκιμασία κι' ἡ θλιψίς τοῦ ἔδωσε ταπεινώσει, συντριβή, ἐλπίδα στὸν Θεό. Εἶναι ἓνας πού αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη τοῦ Θεοῦ κι' ὄχι ἓνας ὑποκριτής, σὰν αὐτοὺς τοὺς Γραμματεῖς, πού ἔχουν τὸν Θεὸ πρόφασιν, γιὰ νὰ καλοπερνοῦν σὲ τοῦτο τὸν κόσμον.

Ὅστοςο, ὁ Ἰησοῦς δὲν τοῦ ἀποκρίνεται στὴν ἀρχὴ μὲ γλυκὺ τρόπο. Στὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα ἐκείνου, φαίνεται σὰν νὰ βλέπῃ ὅλο τὸ ἄστατο ἀνθρώπινο γένος, πού σὰν τὸ πληξέουν οἱ συμφορές, τότε θυμᾶται τὸν Κτίστη του καὶ τὸν πλησιάζει μὲ πίστι ξαναφλογισμένη, ἀλλὰ πού δὲν εἶναι παρὰ ἀπιστία, ἀφοῦ ὕλικοι λόγοι τὴν κάνουν νὰ παρουσιασθῇ.

— «ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;»

Εἶναι δίκαιη ἡ ἀγανάκτησις αὐτῆ. Ἄν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀρρώστεια τοῦ παιδιοῦ του, ὁ ἰκέτης ἐκεῖνος δὲν θὰ ἦταν τώρα γονατισμένος μπροστὰ στὸ θεῖο Ἔλεος. Θὰ ἀνῆκε στὶς νιφάδες τῶν ἀδιαφόρων καὶ ψυχρῶν ψυχῶν, πού τριγυρίζουν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοοῦν. Δὲν λέγει, λοιπόν, τίποτε τὸ ὑπερβολικὸ ὁ Χριστός, ὅταν κυττάζοντάς τον, τὸν ὀνομάζῃ («γενεὰ ἄπιστη»).

Ἄλλὰ σπεύδει εὐθύς νὰ δείξῃ τὴν ἄπειρη εὐσπλαγχνίαν του. Γι' αὐτὸ προσθέτει:

— «Φέρετε αὐτὸν πρὸς με».

Τοῦ φέρουν τὸν μικρὸ δαιμονιζόμενο.

Τότε, τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ, πού φώληαζε μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ νεανικὸ πλάσμα, ταρασσεται. Τὸ παιδί πέφτει χάμου καὶ κυλιέται στὴ γῆ σπαραχμένο ἀπὸ τὴν ἀμάχη τοῦ δαίμονος νὰ βγῇ

ἀπὸ μέσα του τὸ γρηγορώτερο. Διότι ὁ δαίμων δὲν μπορεῖ νὰ μείνη κοντὰ στὸν Θεό. Πρέπει νὰ φύγη καὶ νὰ χαθῆ μακριά.

Ὁ Ἰησοῦς γυρίζει πάλι στὸν πατέρα. Κι' ἐκεῖνος, καρφώνοντας τὰ μάτια του μὲ λαχτάρια πάνω στὸ Διδάσκαλο, τὸν παρακαλεῖ:

—Βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ πατέρα, περισσότερο ἀπὸ τὴ λύπη ποὺ εἶχε τόσο καιρὸ μὲ τὸ νὰ βλέπῃ τὸ σπλάγχο του σ' ἐκεῖνο τὸ θλιβερὸ κατάντημα, ἔχει μαστιγωθῆ πιὸ ὀδυνηρὰ ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησι τοῦ Κυρίου. Καταλαβαίνει, ὅτι ἀληθινὰ εἶναι ἐκπρόσωπος τῆς ἀπιστιᾶς γενεᾶς, ὅτι ἡ ἐπιτίμησις, ποὺ ἄκουσε, τοῦ ἄξιζε.

Ἄλλ' ὁ Χριστὸς δὲν ἤλθε νὰ κρίνῃ καὶ νὰ καταδικάσῃ. Ἦλθε νὰ σώσῃ. Λέγει, λοιπόν, στὸν πατέρα:

—«Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι».

Σὰν νὰ τοῦ λέγῃ: «Ἔστω καὶ σπρωγμένος ἀπὸ τὴν ὕλικὴ ἀνάγκη, μπορεῖς νὰ γίνῃς δικός μου. Δὲν ἀπορρίπτω αὐτὴ τὴν ἑτεροκίνητη καὶ ἰδιοτελεῆ πίστι. Ἡ εὐεργεσία, ποὺ θὰ σοῦ κάνω, εἶναι ἱκανὴ νὰ τὴν ἀλλάξῃ σὲ ἀγνή κι' ἀνιδιοτελεῆ. Μπορεῖς νὰ ἔχῃς τέτοια πίστι; Τὴ θέλεις πραγματικά;

Καὶ τότε ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ ἀποκρίνεται, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μὲ τὴν ὠραία, τὴν ἀξετίμητη ἐκείνη φράσι, ποὺ πρέπει νὰ τὴ λέμε κι' ἐμεῖς στὸν Χριστό:

—Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ!

Ναί, πιστεύει, θέλει νὰ πιστεῦῃ, ὅπως τοῦ τὸ ἀπήτησε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀπόλυτα, καθαρὰ, χωρὶς ἐλατήριο κατώτερο.

Ἄλλὰ μιὰ τέτοια πίστις εἶναι μεγάλο πρᾶγμα. Ποίος μπορεῖ νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι τὴν ἔχει, ὅτι τὴ διαθέτει; Γι' αὐτό, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν σταματᾷ στὴ διαβεβαίωσι, ἀλλὰ προχωρεῖ καὶ στὴν αἴτησι βοηθείας. Πιστεύει, ἀλλὰ τόσο λίγο, τόσο λειψά, ὥστε ἂν ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος δὲν βοηθήσῃ αὐτὴ τὴ σκιώδη πίστι, ποὺ εἶναι σχεδὸν ἀπιστία, θὰ σβύσῃ ὀλότελα, θὰ χαθῆ.

Δὲν ὑπάρχει, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πιὸ ἀκριβὴς διατύπωσις ἀπ' αὐτὸ τὸ δξύμωρο, ἀπ' αὐτὴ τὴ φαινομενικὰ παράλογη ἀπάντησι τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου: «Πιστεύω, βοήθησέ με στὴν ἀπιστία μου». Εἶναι ἡ διατύπωσις τῆς πίστεως, ποὺ κλείνουμε στὰ στήθη μας οἱ περισσότεροι. Ἔχουμε κάποια πίστι, μιὰ σπῖθα πίστεως, ἀλλὰ ποὺ κινδυνεύει κάθε τόσο νὰ σβυθῆ κάτω ἀπὸ τὴν πολλὴ στάχτη. Ἡ ἀπιστία μας εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν πίστι μας. Χωρὶς ἀναστήλωσι ἀπὸ τὸν Θεό, ἡ καρδιά μας δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ — βαρεῖα ὅπως εἶναι ἀπὸ ὑλοφροσύνη — στὸ ὕψος τῆς ἀληθινῆς πίστεως.

Κυριακή, 30 Μαρτίου (Ε' Νηστειῶν)

(Μάρκ. ι' 32 - 45)

«Και προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, υἱοὶ Ζεβεδαίου...» (Στίχ. 35)

[Καὶ τὸν πλησιάζουν ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης οἱ γνιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου...]

Ἄς πάρουμε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἀπὸ τῆ σημερινῆ εὐαγγελικῆ περικοπῆ τὴν ἀφορμὴ νὰ ποῦμε δυὸ λόγια, γιὰ τὸν πιὸ ἀγαπημένο καὶ πιὸ τέλειο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ μας, τὸν ἐπιστήθιο τοῦ Ἰωάννη. Τὰ σχετικὰ μ' αὐτόν, πού θὰ ἀναφέρουμε, εἶναι παρμένα ἀπὸ ὅσα σημειῶνουν τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια καὶ ἡ ἀρχαία παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἰωάννης ἦταν ὁ νεαρότερος τῶν Ἀποστόλων. Συνδεόταν ιδιαίτερα μὲ τὸν πρωτόκλητο Ἀνδρέα, μὲ τὸν ὁποῖο, πρὶν πᾶνε στὸν Χριστό, εἶχαν κάνει μαθηταὶ τοῦ Τιμίου Προδρόμου.

Εἶχε ἓνα χαρακτῆρα ἀρκετὰ διαφορετικὸ ἀπ' ὅ,τι συνηθίσαμε νὰ φανταζώμαστε. Ἦταν πολὺ ἐνθουσιώδης καὶ δὲν εἶχε καθόλου μαλακὴ καρδιὰ πρὸς ὅσους ἀντιστρατεύονταν στὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ. Ἦταν, δηλαδὴ, γνήσιος μαθητῆς τοῦ Βαπτιστοῦ, πού μὲ λόγια πύρινα καὶ ἀμείλικτα κήρυττε στὶς ὄχθες τοῦ Ἰορδάνου. Σ' αὐτὸ τὸ προηγούμενο, πρόσθεσε καὶ ἓνα ἄλλον ἀκόμη λόγο, γιὰ νὰ ἐξηγήσῃς τὴ σκληράδα τοῦ Ἰωάννου: τὸ γεγονὸς ὅτι ἦταν παρθένος. Ὁ γάμος εἶναι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Θεό, ἀλλὰ πάντως βρίσκεται πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν παρθενία, πού κάνει τὸν ἄνθρωπο ὀλότεια ἀφωσιωμένο στὰ θεῖα, ἀγωνιστὴ βίαιο κατὰ τῆς ἀμαρτίας, ἀσυμβίβαστο ὡς τὴν παραμικρὴ λεπτομέρεια μαζί της.

Ἀπὸ τὸν Κύριο, ὁ Ἰωάννης μὲ τὸν ἀδελφὸ του τὸν Ἰάκωβο, πού ἐπίσης εἶχε τέτοιο χαρακτῆρα, ἐπωνομάσθησαν «υἱοὶ βροντῆς».

Δὲν ἦταν, λοιπόν, μονάχα ὁ τρυφερὸς καὶ σιωπηλὸς μύστης, πού ἔγερνε στὸ στήθος τοῦ Διδασκάλου τὸ κεφάλι, ἀλλὰ καὶ ἓνας φλογερὸς ἐχθρὸς καὶ στηλιτευτῆς τῆς ἀμαρτίας. Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἀναμφίβολα, τὸν ἀγαποῦσε τόσο πολὺ, ὅχι μόνο γιὰ τὴν εὐαισθησία πού ὁ Ἰωάννης παρουσίαζε ἀπέναντί του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ σκληράδα του ἀπέναντι τῆς ἀμαρτίας.

Ἦταν ὁ διαλεχτὸς τῶν διαλεχτῶν, αὐτὸς πού ἱκανοποιοῦσε καὶ ἀνέπαυε τὸν Χριστὸ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ὅμως, εἶχε καὶ ὁ Ἰωάννης κάτι στὸ παθητικὸ του. Τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια ἀναφέρουν δύο περιπτώσεις, κατὰ τίς ὁποῖες πίκρανε τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, γεγονότα, πού καὶ στὰ δύο ἐνήργησε μαζί μὲ

τὸν Ἰάκωβο, μὲ τὸν ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἦταν σύμφωνος στίς ἄστοχες ἐμπνεύσεις.

Τὸ πρῶτο γεγονός εἶναι τὸ ἐξῆς. Κάποτε, πηγαίνοντας στὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Ἰησοῦς κι' οἱ Δώδεκα Ἀπόστολοι πέρασαν ἀπὸ ἓνα χωριὸ τῆς Σαμαρείας, ποῦ οἱ κάτοικοί της, ὅπως εἶναι γνωστό, μισοῦσαν ἀπέραντα τοὺς Ἰουδαίους. Στὸ χωριὸ ἐκεῖνο δὲν βρῆκαν καθόλου εὐχάριστη ὑποδοχή. Τότε οἱ δύο ἀδελφοὶ εἶπαν στὸν Κύριο:

— Πῆς νὰ κατεβῆ φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ τοὺς κάψῃ.
Ἄλλὰ ὁ Χριστὸς ἀποκρίθηκε:

— Δὲν ξέρετε τίνος πνεύματος εἶστε.

Δηλαδή τοῦ πνεύματος τοῦ δικοῦ μου, ποῦ εἶναι συγχωρητικὸ κι' ἀνεξίκακο.

Τὸ δεύτερο γεγονός εἶναι αὐτὸ ποῦ ἀκούσαμε σήμερα. Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος, πάλι οἱ δύο τους, παρακάλεσαν τὸν Χριστὸ νὰ τοὺς βάλῃ στὰ δεξιὰ καὶ στ' ἀριστερά του, ὅταν θὰ ἐρχόταν στὴ βασιλεία του. Ἐνῶ ἐκεῖνος—ἐπρόκειτο ν' ἀνεβῆ, ἀντὶ στὸν θρόνο τοῦ Δαυὶδ, στὸ ἱκρίωμα τοῦ Σταυροῦ. Κι' ἐδῶ, λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, βλέπουμε τὴν ἴδια ἄγνοια τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ, ἀνακατεμένη μάλιστα τώρα μὲ τὴ φιλαυτία.

Ἄλλ' αὐτὰ τὰ δύο περιστατικά, ποῦ βαρύνουν τὸν Ἰωάννη, ἀποδείχνοντας τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία του, δὲν μποροῦν νὰ ἐπισημιάσουν τίς ἄλλες του ἀρετὲς καὶ τὴ λαμπρὴ καὶ ξέχωρη θέσι ποῦ εἶχε πλάι στὸν Σωτῆρα. Γιὰ νὰ ἔχη τὴ φανερὴ προτίμησι τοῦ Κυρίου ὁ Ἰωάννης, σημαίνει ὅτι τὸ ἄξιζε.

Καὶ πόσο τὸ ἄξιζε ἀποδείχεται κι' ἀπὸ ἓνα γεγονός ποῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ παραβλέψῃ κανεὶς. Ὅταν, μετὰ τὴ σύλληψι τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι σκόρπισαν φοβισμένοι, σὰν πρόβατα ποῦ ἔχασαν τὸν τσοπάνο τους, μόνον ὁ Ἰωάννης ἔμεινε κοντὰ του. Εἶναι κι' ὁ Πέτρος, ποῦ ἀκολουθεῖ τὸν Χριστό, ἀλλὰ μονάχα ὡς τὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέως, παρασυρμένος μᾶλλον καὶ παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὸν Ἰωάννη. Ἐκεῖ, ὅμως, ἄρκεσαν δύο φιλύποπτα λόγια μιᾶς ὑπηρέτριας, γιὰ νὰ κάμουν τὸν Πέτρο ν' ἀρνηθῆ.

Ὅθι πῆ τώρα κανεὶς: ὁ Ἰωάννης ἦταν γνωστὸς στὸ περιβάλλον τοῦ ἀρχιερέως, ὅπως ἀναφέρει τὸ Εὐαγγέλιο. Συνεπῶς δὲν ἦταν τόλμη ἀξιώπεινη αὐτὸ ποῦ ἔκαμε. Ἄλλὰ ἴσα-ἴσα αὐτὸ ἦταν ἓνας λόγος παρὰ πάνω γιὰ νὰ φοβηθῆ. Διότι, γνωρίζοντάς τον, θὰ τὸν ἐπιαναν. Ὅσοτε, ὁ Ἰωάννης δὲν περιωρίσθη μόνον σ'

αυτό. Ἄλλὰ βρέθηκε καὶ κάτω ἀπὸ τὸν σταυρωμένο Κύριό του μαζί με τὴ Θεοτόκο.

Πάνω στὸν Γολγοθᾶ, ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἐμπιστεύθηκε τὴ μητέρα του, λέγοντάς του: «Ἴδου ἡ μήτηρ σου». Κι' ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὡς τὴν Κοίμησι τῆς Παρθένου, ὁ Ἰωάννης ἦταν μαζί της.

Δὲν ὑπῆρχε πῶς ὠραία ἀντάμειψις τῆς ἀφοσιώσεώς του ἀπ' αὐτὴ τὴν παρακαταθήκη, ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐμπίστευσι.

Ἄλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη τοῦ χάρισε ὁ Κύριος. Νὰ μείνῃ τελευταῖος ἀπ' ὅλους τοὺς διαλεχτούς του πάνω στὴ γῆ. Οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι, ἀφοῦ κήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιο στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, βρῆκαν σύντομα ἓνα θάνατο μαρτυρικό. Ὁ Ἰωάννης, ὅμως, ἔμεινε πολὺν καιρὸ μετὰ ἀπ' αὐτούς, σὰν μιὰ εὐλογημένη ζωντανὴ θύμησις, ὥσπου ἡ νεαρὴ Ἐκκλησία νὰ χορτάσῃ τὴ διδασκαλία του, πού ἦταν τόσο φωτεινὴ καὶ θερμὴ.

Καὶ πάλλευκος γέροντας πιά, μόλις συκρατούμενος στὰ πόδια του καὶ μὴ μπορῶντας νὰ ψελλίξῃ τίποτε ἄλλο παρά τὴ μεγάλη, λιγόλογη ἐντολὴ «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», εὐλόγησε τέλος με τρέμοντα χέρια τὸ ποίμνιο τῆς Ἐφέσου καὶ παρέδωσε τὴν ἄσπιλη ψυχὴ του στὸν δοξασμένο Κύριό του.

Λέγει, μάλιστα, ἡ ἀρχαία παράδοσις, ὅτι ὁ ἴδιος κατέβηκε στὸν τάφο, ἔστρωσε τὸν μανδύα του καὶ σφάλισε ἥσυχα τὰ μάτια του. Κι' ἀκόμη ὅτι ἡ γῆ δὲν τὸν κράτησε, ἀλλὰ μεταστάθηκε ὁλόσωμος στὸς οὐρανοὺς σὰν τὸν Ἥλιό καὶ σὰν τὸν Ἐνώχ.

Κυριακὴ, 6 Ἀπριλίου (τῶν Βαΐων)

(Ἰωάν, 18' 1 - 18)

«Εὐρῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον,
ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ» (Στιχ 14).

[Κι' ἀφοῦ βρῆκε ὁ Ἰησοῦς ἓνα
ὄναριον, ἐκάθισε πάνω του]

Οἱ μαθηταὶ του, πού τὸν συνοδεύουν ἀπὸ τὴ Γαλιλαία καὶ μπαίνουν μαζί του στὴν ἁγία πόλι, ὁ ὄχλος πού τὸν ὑποδέχεται με τὰ οὐρανομήκη «ῶσαννά» καὶ σείοντας τὰ βαῖα τῶν φοινίκων· οἱ Φαρισαῖοι, πού παρακολουθοῦν τὴ θριαμβευτικὴ του εἰσοδο, ὅλοι τὸν βλέπουν σὰν βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ, σὰν ἐκεῖνον, πού πρόκειται νὰ ἀνεβῆ στὸν θρόνο τοῦ Δαυΐδ. Οἱ μὲν μαθηταὶ κι' ὁ ὄχλος

τὸ φαντάζονται αὐτὸ μὲ εὐχαρίστησι. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι τὸ φοβοῦνται ὡς ἀπειλὴ καὶ κίνδυνο.

Μονάχα δύο εἶναι, ποὺ δὲν βρίσκονται σ' αὐτὴ τὴν ψευδαίσθησι, σ' αὐτὴ τὴν πλάνη. Μονάχα δύο εἶναι ποὺ μένουν ἀδιάφοροι στὸ ἀπατηλὸ νόημα αὐτῆς τῆς ἡμέρας: ὁ ἴδιος ὁ Κύριος καὶ τὸ ὑποζύγι, ποὺ ἀντικαθιστῶντας τὰ Χερουβίμ, τοῦ ἔχει γίνει σήμερα ὄχημα.

Ἄς χαμηλώσουμε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὰ μάτια ἀπὸ τὸν Σωτῆρα μας. Ἄς τὰ ἀποσπᾶσῶμε ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους ἀποστόλους καὶ τὴ λοιπὴ εὐσεβῆ ἀκολουθία του. Ἄς τὰ πάρουμε ἀπὸ τοὺς χοροὺς τῶν παιδιῶν, ποὺ ὑμολογοῦν. Ἄπ' τὸν ὄχλο, ποὺ κυμαίνεται ὡς πέλαγος χαρᾶς καὶ ἐλπίδος. Ἄπὸ τοὺς ἱερεῖς, τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, ποὺ σκυθρωποὶ περεμβάλλουν τὴν παρουσία τους σ' αὐτὸ τὸ ἑορταστικὸ σύνολο. Κι' ἄς κυττάξουμε μονάχα τὸ ἄλογο καὶ ταπεινὸ ὑποζύγι, ποὺ πάνω του φέρει τὸν Ἰησοῦ. Αὐτὸ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς μεγαλύτερης ἐμπνεύσεως ἀνάμεσα στὰ λογικὰ ὄντα, ποὺ περιβάλλουν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ εἶναι σήμερα ἓνα πρότυπο πιδ ἀξιολήλυτο, πιδ ἀξιοπρόσεκτο, πιδ ἀξιομίμητο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ποὺ δορυφοροῦν, ἀπὸ τὰ πλήθη ποὺ ὑποδέχονται τὸν Χριστό. Αὐτὸ εἶναι ὁ μέγας ἀφωνος διδάσκαλος τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης, τῆς πραγματικῆς δοξολογίας, ποὺ χρωστᾶμε στὸν Κύριο. Αὐτὸ τὸ ὄναριο εἶναι ἡ εἰκόνα καὶ τὸ σύμβολο τῶν γνησίων φίλων τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐχει πάνω του συγκεντρωμένα ὅλα ἐκεῖνα τὰ γνωρίσματα, ποὺ κάνουν τὸν σωστὸ χριστιανό. Ἐχει μὲ τὸν Χριστὸ καὶ τὰ γύρω τις ἴδιες σχέσεις, τις ἴδιες στάσεις, ποὺ χαρακτηρίζουν ὅποιον ἀγνὰ καὶ βαθειὰ εἶναι δοσμένος στὸν Χριστό.

Ρίξε τὰ μάτια σ' αὐτὲς τις ιδιότητες, ποὺ ἐκπροσωπεῖ καὶ κατέχει τὸ ὄναριο τῆς Βαῖοφόρου. Δρέψε τις μία-μία καὶ στόλισε τὴν ψυχὴ σου μ' αὐτές, γιὰ νὰ εἶσαι ἀξιο φορεῖο τοῦ Κυρίου τῆς δόξης, τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ.

Ἰδὲς τί κάνει τὸ ὄναριο αὐτό. Προχωρεῖ καὶ πηγαίνει, ὅχι ὅπου τὸ ἴδιο θέλει, ἀλλὰ ὅπου τὸ κατευθύνει ὁ θεὸς ἀναβάτης του. Δὲν ἔχει δικό του θέλημα καὶ δικούς του δρόμους, ἀλλὰ ὑπακούει στὸ θέλημα τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ εἶναι καθισμένος πάνω του. Καὶ βαδίζει στὴν κατεύθυνσι, ποὺ ἐκεῖνος τοῦ δίνει. Ἔτσι κάνε κι' ἐσύ, ἀν ἀγαπᾶς τὸν Σωτῆρα, ἀν ποθῆς νὰ εἶσαι ἓνα μαζί Του.

Ἰδὲς τί κάνει τὸ ὄναριο αὐτό. Προχωρεῖ ἀδιαφορῶντας στὰ

θέλητρα και τις τμῆς τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Δὲν προσέχει στοὺς ὕμνους, δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα, δὲν τοῦ κάνουν ἐντύπωσι οἱ σειόμενοι κλάδοι. Καί, προχωρῶντας, καταπατεῖ τὰ ἱμάτια, πού οἱ ἄνθρωποι στρώνουν στὸ πέρασμά Του, ὅπως ἀναφέρει ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱερούς εὐαγγελιστάς. Ἄλλὰ δὲν μένει ἀδιάφορο μονάχα στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ ἐγκοσμίου θαυμασμοῦ. Δὲν καταπατεῖ μονάχα τὰ ὑλικά δείγματα αὐτοῦ τοῦ θαυμασμοῦ. Προχωρεῖ μὲ τὴν ἴδια ἀδιαφορία κι' ἀνάμεσα στὰ λόγια και τις κινήσεις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Κυρίου του. Δὲν σταματᾷ τὸ βῆμα του, ὅταν οἱ Φαρισαῖοι ζητοῦν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, μὲ χειρονομίες ἀγανακτήσεως κι' ἀπειλῆς, νὰ συστήσῃ στὸν λαὸ νὰ μὴ τὸν δοξάζουν. Ἔτσι κάνε κι' ἐσύ, ἂν θέλῃς νὰ εἶσαι ἄξιο ὄχημα τοῦ Ἰησοῦ στὸν κόσμο αὐτόν· μὴ δίνῃς σημασία στὰ θέλητρα και τὰ φόβητρα, ἀνάμεσα στὰ ὅποια βαδίζεις ὡς Χριστοφόρος.

Ἰδὲς τὸ ὄναριο αὐτό. Εἶναι πρᾶο και ταπεινό, ὅπως ὁ θεῖος ἀναβάτης του, πού εἶπε: «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶος και ταπεινὸς εἰμι τῇ καρδίᾳ». Ἄν θέλῃς, λοιπόν, κι' ἐσύ ἄξια νὰ βαστάζῃς τὸν Χριστό, μιμήσου τὴν πραότητα τοῦ Κυρίου, τὴν ταπεινὴν σύννη τοῦ Βασιλέως σου, πού και τὰ δυὸ τὰ ἐμμεῖτο χωρὶς νὰ κοπιάσῃ καθόλου, τὸ ζῶο ἐκεῖνο, πού εἶχε γίνῃ θρόνος του.

Ἰδὲς τὸ ὄναριο αὐτό. Εἶναι ὑπομονετικό. Δὲν δυσανασχετεῖ, δὲν παραπονεῖται γιὰ τὸ βάρος πού φέρει. Μένει πραγματικά κάτω ἀπὸ τὸν Θεὸ και σοῦ δείχνει, ὅτι αὐτὴ εἶναι κι' ἡ δικὴ σου θέσις, ἂν θέλῃς νὰ εἶσαι δοῦλος καλὸς και πιστὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἰδὲς τὸ ὄναριο αὐτό. Εἶναι ὄναριο, πᾶλος ὄνου, δηλαδὴ ὄχι ὄριμο ἢ γέρικο και καταβεβλημένο ζῶον, ἀλλὰ νεαρὸ κι' ἀκούραστο κι' ἀκμαῖο και νήπιο. Μάθε ἔτσι, ὅτι νήπια καρδιά και διάνοια πρέπει νὰ ἔχῃς, γιὰ νὰ εἶσαι τοῦ Χριστοῦ, πού εἶπε: «Κανεῖς δὲν θὰ μπῆ στὴ βασιλεία μου, ἂν δὲν στραφῇ και δὲν γίνῃ σὰν τὰ παιδιά». Μάθε, ὅτι πρέπει νὰ τὸν ὑπηρετῇς μὲ ἐνθουσιασμό και ζῆλο νεανικό, ὄχι ράθυμα, ὄχι κουρασμένα, ἀλλὰ μοιάζοντας μ' ἐκεῖνο τὸ τρυφερὸ και γεμάτο ζωτικότητα ὑποζύγιο, πού οἱ ὄπλές του φτερούγιζαν, πού τὰ καπούλια του δὲν ἤξεραν τι θὰ πῆ κόπος.

Ἦ εὐλογημένο ζῶο, πού προβάλλεις σήμερα στὰ μάτια μας ἕνα μὲ τὸν Κύριο τῆς δόξης. Πόσα δὲν συμβολίζεις και πόσα δὲν μᾶς διδάσκεις! Εἶθε νὰ σοῦ μοιάσῃ ὁ καθένας μας στὶς ὥραϊες σου αὐτὲς ιδιότητες. Εἶθε ὁ καθένας μας νὰ ἔχῃ ἀνάλογες μὲ τις δικές σου σχέσεις και συμπεριφορὰ ἀντίστοιχη μὲ τὴ δικὴ σου, ἀπέναντι στὸν Χριστὸ και στὸν κόσμο!

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Ὡς εἴχομεν ἤδη ἀναγγεῖλει εἰς προηγούμενον τεύχος τοῦ «Ἐφημερίου», ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἐνεκρίθη ἀπόφασις τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., περὶ χορηγήσεως, εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοῦ συνταξιούχου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας ἢ λουτροθεραπείας. Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐδημοσιεύθη [εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. Β' 29 Φ. Ε. Κυβερνήσεως, ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς:

α' Ἀριθ. 101.09

Περὶ προσθήκης δευτέρου ἐδαφίου εἰς τὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων

ἔχοντας ὑπ' ὄψιν:

- 1) Τὴν ἀπὸ 20.1.58 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.
- 2) Τὸ ἄρθρον 22 ἐδάφ. 10 τοῦ ἀπὸ 24.8.1931. Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. (Φ.Ε.Κ./101/1931 τεύχος Β').
- 3) Τὸ ἄρθρον 105 τοῦ Κωδ. Νόμου 5439/1932 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 19/20.11.1935 Ἄν. Νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Τ.Α.Κ.Ε. κλπ. διατάξεων» (Φ.Ε.Κ. 537/1935, τεύχος Α').
- 4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 16015/1951 ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 116/1951, τεύχος Β') περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. (Φ.Ε.Κ. 101/1931, τεύχος Β'), ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 15625/1952 (Φ.Ε.Κ. 46/1952, τεύχος Β'), 65428/1954 (Φ.Ε.Κ. 140/1954, τεύχος Β'), 81001/1955 (Φ.Ε.Κ. 148 καὶ 153/1955, τεύχος Β') ὁμοίαν τοιούτων, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἀποφασισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου προσθήκην εἰς τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὡς αὕτη ἀντεκατεστάθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 129293/1956 πράξεως ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 269/1956, τεύχος Β') καὶ συνεπληρώθη διὰ τῆς προσθήκης πρώτου ἐδαφίου, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59651/1957 ἀποφάσεως ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 158/57, τεύχος Β') δευτέρου ἐδαφίου, ἔχοντος ὡς κατωτέρω:

.....
παράγραφος 3

ἐδάφ. α')

ἐδάφ. β') ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης παρέχεται καὶ καταβάλλεται εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου, καὶ τὰς συνταξιοδοτούμενας ὄρφανικὰς οἰκογενεῖας «ἐκτακτὸν ἐπίδομα ἀεροθεραπείας ἢ λουτροθεραπείας», τὸ ποσὸν τοῦ ὁποῦο καθορίζομεν δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατὰ μῆνα Μάϊον ἐκάστου ἔτους, δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὸ ποσοστὸν μῆς μηνιαίας συντάξεως μετὰ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων αὐτῆς.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο καταβάλλεται κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐκάστου οἰκονομι-

κοῦ ἔτους ὁμοῦ μὲ τὴν σύνταξιν τοῦ μηνὸς αὐτοῦ δι' ἰδιαιτέρας ἀποδείξεως, ἄνω δικαιολογητικοῦ τινός.

Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα καταβάλλεται τὸ ἀμέσως ἐπόμενον, ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς συνταξιοδοτήσεως, ἔτος.

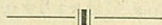
Ἐν περιπτώσει μεταβιβάσεως συντάξεως, ἡ ὀρφανικὴ οἰκογένεια δὲν δικαιούται ἐπιδόματος, ἐφ' ὅσον ὁ ἀποθανὼν ἀμέσως ἠσφαλισμένος ἔλαβε τοῦτο κατὰ τὸ ἔτος καθ' ὃ ἀπεβίωσεν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1958.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἀχ. Γεροκωστόπουλος».

— Πληροφορούμεθα ὅτι δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρθοσκευμάτων, Οἰκονομικῶν καὶ Συντονισμοῦ υἱοθετήθη πρότασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὅπως αἱ παρεχόμεναι συντάξεις εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐξικονοῦνται μέχρι τοῦ 100 % τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μισθῶν. Ἡ ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀνατρέχει εἰς τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1957. Ἦδη ἡ ἐν λόγω ἀπόφασις ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

— Ἡ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. κράτησις ἀυξάνει ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους κατὰ 1 % , πρὸς κάλυψιν τῆς δημιουργηθείσης δαπάνης ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐφ' ἀπαξ βοηθήματος. Σχετικῶς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἀπέστειλε πρὸς τὰ κατὰ τόπους Γραφεῖα αὐτοῦ κατάλογον τῶν δικαιουμένων ὅπως λάβωσι τὴν ἐκ τῆς αὐξήσεως προκύπτουσαν διαφορὰν τοῦ ἐφ' ἀπαξ βοηθήματος.

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αἰδεσ. Γεώργιον Χαρ..., Ν. Α. Ἡ ὀφειλὴ σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἀνέρχεται εἰς 685 δραχμάς, ὑπόλοιπον παλαιᾶς ὀφειλῆς σας ἐξ ἀσφαλίσεων καὶ εἰς ἑτέρας 735 δραχμάς, αἵτινες ἀφοροῦν κρατήσεις ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Σχετικῶς πρὸς τὸ ἐπίδομα τοκετοῦ σᾶς πληροφοροῦμεν ὅτι λαμβάνεται μέριμνα διὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Προκειμένου περὶ ἐξαγορᾶς ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας σας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀπαιτεῖται σχετικὴ αἴτησις πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Δύνασθε νὰ ἐξαγοράσετε τόσα ἔτη, ὅσα ὑπολείπονται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ 75 ἔτους τῆς ἡλικίας σας, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι ταῦτα δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνουν τὰ 10 ἔτη.— Αἰδεσ. Σταυροῦν Σταυροπούλου, Στρανώμην Ναυπακτίας. Δυστυχῶς οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Νόμοι» τοῦ κ. Ἀγγ. Καμβύση ἔχουν ἐξαντληθῆ πρὸ πολλοῦ καὶ παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς μας δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀνεύρωμεν ἀντίτιπον. Διὰ τὴν λάβην ὁ παρὰ τῷ Τ.Α.Κ.Ε. ἠσφαλισμένος σύνταξιν πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἔχη συμπληρώσει συντάξιμον ὑπηρεσίαν τοῦλάχιστον εἴκοσι ἐτῶν. Σύνταξις παρέχεται λόγῳ γῆρατος, ἀναπηρίας ἢ πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Τὸ πο-

σοστόν αὐτῆς εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὰ ἔτη συμμετοχῆς καὶ πρὸς τὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος. — Ὑπαίθριον Παπᾶν. Εἰς ἀνωτέρους ἐπιστολάς δὲν ἀπαντῶμεν. Τοῦτο τὸ ἔχομεν ἐπανελημμένως γράφει. Δύνασθε νὰ χρησιμοποιήσετε «φρενδόνυμον», ἐφ' ὅσον ὁμοῦ ἔχομεν τὰ ἀληθῆ στοιχεῖά σας. — Αἶδес. Σταῦρον Μουρούζην, Ἀξιόχωρον Κιλκισίου. Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς προσεχῆς φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου». Δυστυχῶς προκειμένου περὶ πληροφοριῶν, αἰτνες ἀφοροῦν λογαριασμούς, ἢ ἀπάντησις κατ' ἀνάγκην βραδύνει, διότι προηγουμένως πρέπει νὰ γίνῃ ὁ σχετικὸς ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Λογιστηρίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Αἶδес. Ἀθανάσιον Κοντόπουλον, Κεντρικὸν Μεσσηνίας. Δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν δὲν δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν, διότι δὲν ἔχετε συμπληρώσει οὔτε τὸ 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας σας, οὔτε 35ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἔχετε, οὔτε ἐπικαλεῖσθε ἀσθένειαν, ἥτις νὰ σᾶς καθιστᾷ ἀνίκανον πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας σας. Ἐπομένως ἐὰν ἀποχωρήσετε τῆς ὑπηρεσίας τώρα δὲν θὰ λάβετε σύνταξιν. Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἀφίελετε δοχ. 923. — Αἶδес. Ἴω. Ζωγράφικην, Ἀχλαδιὰν Αἰγίου. Ταχυδρομικῶς ἀπεστάλη τὸ ζητηθὲν τεῦχος. — Αἶδес. Βασ. Σκιαδαρέσην, Ἐγκλουβῆν Λευκάδος. Ἐνεγράφητε εἰς τὸ περιοδικὸν καὶ ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς τὰ τεύχη ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου π. ἔτους. — Αἶδес. Χράλαμπον Σώρραν, Βραχνεῖκα Πατρῶν. Ἐνεγράφητε εἰς ἀμφοτέρω τὰ περιοδικά. — Rev. E m m a n u e l C o m b i s, P. O. B. 504, Darwin N. T. Australia. Ἐνεγράφητε ἀπὸ 1.1.1958. Περὶ τῶν ὄρων τῆς συνδρομῆς σᾶς πληροφοροῦμεν δι' ἐπιστολῆς. — Ἀσυλον Ἀνιάτων Πατρῶν, Εὐχαρίστως σᾶς ἀποστέλωμεν τὸ περιοδικόν. — Αἶδес. Ἴω. Σιγαλάκον, Ἐλαίαν Λακωνίας. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς σας ἐγένετο. — Αἶδес. Ἀνδρέαν Ἀναστασόπουλον, Ἀγ. Φλώραν Καλαμῶν. Ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς τὰ τεύχη τοῦ «Ἐφημερίου». Εἰς τοὺς ἰ. Ναοὺς δὲν ἀποστέλλεται ὁ «Ἐφημέριος», ἀλλὰ μόνον ἡ «Ἐκκλησία». Σᾶς ἐνεγράψαμεν, ὥστε νὰ λαμβάνετε προσωπικῶς τὰ περιοδικά. — Ἴερὰν Μητροπολιν Αἰτωλοακαρνανίας. Ἐλάβομεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, καὶ 384 ἔγγραφα ὑμῶν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Ἴερὰν Μητροπολιν Ὁρρεστιάδος καὶ Διδυμοτείχου. Ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 74]61 ἔγγραφόν σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — Αἶδес. Δημ. Δεσκέν, Καρλόβασι Σάμου. Ἡ διευθύνσις σας ἐτακτοποιήθη. — Αἶδес. Ἐμμ. Γ. Θρασανιωτάκην, Βαρβάροι Ἡρακλείου-Κρήτης. Ἐνεγράφητε. Ταχυδρομικῶς θὰ λάβετε τὰ φύλλα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου. τρ. ἔτους. — Αἶδес. Θωμᾶν Παπαδόπουλον, Ἐρεσσὸν Μυτιλήνης. Ἡ διόρθωσις τῆς διευθύνσεώς σας ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἀναγραφόμενας ὁδηγίας. — Κωνστ. Παπαδήμαν, Αἰδόνα Πρεβέζης. Σᾶς ἀπαντήσαμεν δι' ἐπιστολῆς. — Παν. ἀρχιμ. Ἀθανάσ. Παντοκροτορινόν, Χρυσόπολιν. Ἡ διόρθωσις τῆς διευθύνσεώς σας ἐγένετο.

— Παν. ἀρχιμ. Καλ. Ποῦλον, Μεσολόγγιον. Ἐλάβομεν τὸ σημειωμά σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς πληροφορίες. — Ἰ. Νὰ ὀν Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀναγεννήσεως. Ἐνεγράφη ὁ ἰ. Ναὸς ἀπὸ 1.1.1958 καὶ ἐστάλησαν τὰ ἐκδοθέντα τεύχη. — Αἶδεις. Κωνστ. Λαγόν, Βόλον. Ἡ διεύθυνσίς σας ἐτακτοποιήθη. — Αἶδεις. Σωτήριον Παπαποστολόπουλον, Μηλέας Βόλον. Ταχυδρομικῶς ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 10 καὶ 11 τεύχη τοῦ παρ. ἔτους. — Αἶδεις. Ἐλευθέριον Μπαμπᾶτῆδην, Παληούριον Κασσάνδρας. Ἐνεγράφητε. Σχετικῶς ἐτακτοποιήσαμεν καὶ τὸν ἕτερον συνάδελφόν σας. — Παν. Ἀρχιμ. Φώτιον Σταματόπουλον, ἱεροκήρυκα Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Ζητηθὲν ἀπεστάλη ταχυδρομικῶς. — Αἶδεις. Ἐμμ. Σφακιανᾶκην, Πιτσίδια Κρήτης. Πρὸς τὸ παρὸν δὲν δύνασθε νὰ καταταγῆτε εἰς τὴν β' μισθολογικὴν κατηγορίαν Σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα ἀνακατατάξεως ἐνίων ἐφημερίων εἰς διαφόρους τῶν μισθολογικῶν κατηγοριῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν σήμερον κατηγορήθη ἀπὸ ἐτῶν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσέτι ἐκκρεμεῖ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ἦδη ὁ Ὑπουργὸς Θρησκευμάτων ἐξήτησε τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν τελικῶς τοῦτο ψηφισθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, βάσει τῶν προσόντων σας, θὰ καταταγῆτε εἰς τὴν β' κατηγορίαν. Δύνασθε νὰ παραιτηθῆτε τώρα λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ νὰ λάβετε σύνταξιν, ἥτις θὰ ἀνέρχεται εἰς 826 δραχμὰς μηνιαίως. Ὡς ἐφ' ἅπαξ θὰ λάβετε ποσὸν 11.550 δραχ. περίπου. Ἡ συνταξιοδότησίς σας ὡς δημοδιδασκάλου δὲν ἐμποδίζει τὴν λήψιν συντάξεως παρὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. εἰσθε τακτοποιημένοι, ὡς τοῦτο σᾶς εἶναι ἤδη γνωστὸν διὰ τοῦ ἀπὸ 19.6.57 ἐγγράφου τοῦ Ταμείου. — Αἶδεις. Γεώργιον Νάσογλου, Κλεισ. (;) Ὁρεστιάδος. Δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Ἡ σύνταξις σας θὰ ἀνέρχεται εἰς 705 δραχ. μηνιαίως. Ἐφ' ἅπαξ θὰ λάβετε δραχ. 8.890 περίπου. Ὅταν θὰ δημοσιευθῆ ἡ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας, Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, διὰ τῆς ὁποίας παρέχεται ἡ δυνατότης ὅπως ἡ χορηγούμενη ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. σύνταξις ὑπερβαίῃ τὸ 80% τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀποδοχῶν, ἡ σύνταξις σας θὰ ἀνέρχεται εἰς 756 δραχμὰς. — Αἶδεις. Νικόλαον Βρυνώνην, Κοθρέαν Κεφαλληνίας. Παιραιτούμενος θὰ λάβετε σύνταξιν 705 δραχ. μηνιαίως καὶ ἐφ' ἅπαξ περὶ τὰς 8.890 δραχμὰς. Ἐὰν ἀρθῆ ὁ περιορισμὸς τῶν 80%, περὶ οὗ γράφομεν ἀμέσως ἀνωτέρω, ἡ σύνταξις θὰ εἶναι 756 δραχμὰς μηνιαίως. — Αἶδεις. Κωνστ. Τζαμούραν, Ἀγιάννα Εὐβοίας. Δὲν δύνασθε νὰ ἐξαγοράσετε προὔπηρεσίαν γραμματέως Κοινότητος, ἀλλὰ μόνον ἐφημερίου ἢ διακόνου. — Αἶδεις. Π. Β. Χ. Διὰ νὰ λάβετε σύνταξιν πρέπει νὰ ἔχετε συμπληρώσει τὸ 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας σας ἢ νὰ ἔχετε 35ετῆ συνεχῆ ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν ἢ νὰ καταστήτε ἀνίκανος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐφημεριακῶν σας καθηκόντων. — Αἶδεις. Δ. Κεφαλαῖν, Λαφιῶνα Μυτιλήνης. Σᾶς ἀπαντήσαμεν δι' ἐπιστολῆς.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Θεοδώρου, δ. Θ., Καθηγητοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν.
Ἄο λειτουργικὸς πλοῦτος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.— **Βασ. Ἡλιάδου**, Ἡ
μεγάλῃ ἑορτῇ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐκεῖ εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου ἀνεστηλώθη-
σαν αἱ εἰκόνες καὶ ἡ χριστιανικὴ ὀρθόδοξος παράδοσις.— **Χρυσοστόμου**,
Ἄο τέταρτος περὶ Ἱερωσύνης Λόγος (Μετφρ. **Θεοδόση Σπεράντσα**).—
Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Πιστὸς μέχρι θανάτου στὸ καθήκον του.—
Ἀνθίμου Θεολογίτου, Οἱ ἅγιοι ναοί.— **Κωστῆ Μπαστιᾶ**, Ἄο «Οἰκονό-
μος ἐξ Οἰκονόμων» καὶ ἡ σύλληψις τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ, διευθυ-
νοῦ τῆς «Εὐαγγελικῆς Σάλπιγγος» (δραματικὸν σχεδιάσμα).— **Βασ. Μου-
στάκη**, Κηρύγματα εἰς τὰ Εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα.— Εἰδήσεις τοῦ
Τ.Α.Κ.Ε.— Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται τὰ Μητροπολιτικὰ Γραφεῖα, ὅπως ἐπι-
στρέφουν συμπληρωμένας τὰς κατὰ τρίμηνον ἀποστέλ-
λομένας καταστάσεις μεταβολῶν τῶν Ἐφημερίων. Ἄνευ
τῶν καταστάσεων τούτων εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐνημέρωσις
τοῦ Περιδικιοῦ ἐπὶ τῶν γινομένων μεταθέσεων, διορισμῶν,
θανάτων καὶ λοιπῶν μεταβολῶν.

Ἄο «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς
ἑρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ
ὅποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμον-
τικόν, λειτουργικόν κ.λ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφη-
μέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἑρω-
τήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ
δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην
εἰδικὴν σελίδα.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ
περιδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως
σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιδικιοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὀδὸς Φιλοθέης 19— Ἀθῆναι. Τηλ. 27-639.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: **Τ. Ρούτσης**, Κονουλάρη 9, Ν. Χαλκηδόν.